

**НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ
ИЗВЕШТАЈЕ
ЗА 2016. ГОДИНУ**

ЈКП „ЧИСТОЋА“ КРАГУЈЕВАЦ

Крагујевац, 12.06.2017. године

Јавно комунално предузеће „ЧИСТОЋА“ Крагујевац

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ ЗА ГОДИНУ ЗАВРШЕНУ 31. ДЕЦЕМБРА 2016.

1. ОПШТЕ ИНФОРМАЦИЈЕ О ПРИВРЕДНОМ ПРЕДУЗЕЋУ

ЈКП „ЧИСТОЋА“ КРАГУЈЕВАЦ (у даљем тексту „Предузеће“) је основано 1954. године.

Предузеће је уписано у Окружном привредном суду под бројем Фи-568/89, број регистарског улошка 1-618-00 од 29.12.1989. године.

Предузеће је уписано у судски регистар Трговинског суда у Крагујевцу под бројем Фи-585/03 од 15.05.2003. године са свим статусним променама као ЈКП „Чистоћа“ Крагујевац са седиштем у улици Индустијска број 12.

Градско веће је на основу члана 25. Закона о јавним предузећима и члана 38 тачка 31. Статута града Крагујевца донело 15. новембра 2012. године Одлуку да се комунални послови одржавања улица и путева, са свим обавезама ЈКП „Нискоградња“ пренесу привремено ЈКП „Чистоћа“ Крагујевац. Статутом ЈКП „Чистоћа“ Крагујевац број 3033 од 19.03.2013. године, Предузеће је регистровано и за делатности наведених послова.

Шифра делатности је: 3811- сакупљање отпада који није опасан

Матични број Предузећа: 07337167

ПИБ:101038983

Просечан број запослених на бази часова рада на дан 31.12.2016. године је 328.

Органи Предузећа су:

1. Директор Предузећа као орган пословођења и
2. Надзорни орган као орган надзора

Предузеће је извршило превођење у Регистар Привредних субјеката под бројем БД 24013/2005 дана 20.06.2005. године.

Предузеће је извршило усклађивање вредности капитала са књиговодственом евиденцијом уписом у Регистар привредних субјеката решењем број БД 227428/2006 од 12.03.2007. године.

Ови појединачни финансијски извештаји одобрени су за подношење Надзорном одбору од стране директора 12.06.2017. године. Одобрени финансијски извештаји могу накнадно бити измењени у складу са важећим прописима.

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА И РАЧУНОВОДСТВЕНИ МЕТОД

Финансијски извештаји Предузећа састављени су у складу са рачуноводственим политикама наведеним у тексту који следи. Ове рачуноводствене политике примењују се доследно на све приказане године, изузев уколико није другачије назначено.

2.1. Основе за састављање и презентацију финансијских извештаја

Финансијски извештаји Предузећа састављени су у складу са Правилником о рачуноводству и рачуноводственим политикама ЈКП „Чистоћа“ Крагујевац број 505 од 30.01.2007. године и изменама и допунама Правилника број 6853 од 19.11.2007. године, број 1238 од 20.02.2009. године, број 10549 од 29.12.2010. године, број 3-9628 од 21.12.2011. године, број 12-1219 од 29.01.2015. године, број 12-15461 од 28.12.2015. године, 12-1114 од 27.01.2017. године и у складу са законском регулативом важећом у Републици Србији, на датум њиховог састављања, издатом од стране Министарства финансија Републике Србије.

Правна лица и предузетници у Републици Србији су у обавези да вођење пословних књига, признавање и процењивање имовине и обавеза, прихода и расхода, састављање, приказивање, достављање и обелодањивање финансијских извештаја врше у складу са Законом о рачуноводству (у даљем тексту "Закон", објављен у "Сл. гласник РС", бр. 62/2013), као и у складу са осталом применљивом подзаконском регулативом. Привредно друштво, као средње правно лице, одабрало је да примењује Међународне стандарде финансијског извештавања ("МСФИ"), који у смислу наведеног закона, обухватају: Оквир за припремање и приказивање финансијских извештаја ("Оквир"), Међународни рачуноводствени стандарди ("МРС"), Међународни стандарди финансијског извештавања ("МСФИ") и са њима повезана тумачења, издата од Комитета за тумачење рачуноводствених стандарда ("ИФРИЦ"), накнадне измене тих стандарда и са њима повезана тумачења, одобрени од Одбора за међународне рачуноводствене стандарде ("Одбор"), чији је превод утврдило и објавило министарство надлежно за послове финансија.

Решењем Министарства од 13. марта 2014. године, које је објављено у Службеном гласнику РС бр. 35 од 27. марта 2014. године (у даљем тексту "Решење о утврђивању превода") утврђени су и објављени преводи основних текстова МРС и МСФИ, Концептуалног оквира за финансијско извештавање ("Концептуални оквир"), усвојених од стране Одбора, као и повезаних ИФРИЦ тумачења. Наведени преводи објављени у Решењу о утврђивању превода не укључују основе за закључивање, илуструјуће примере, смернице, коментаре, супротна мишљења, разрађене примере, као и други допунски објашњавајући материјал који може да се усвоји у вези са стандардима, односно тумачењима, осим ако се изричито не наводи да је тај материјал саставни део стандарда,

односно тумачења. На основу Решења о утврђивању превода Концептуални оквир, МРС, МСФИ, ИФРИЦ и са њима повезана тумачења која су преведена, у примени су од финансијских извештаја који се састављају на дан 31. децембра 2014. године. Измењени или издати МСФИ и тумачења стандарда, након овог датума, нису преведени и објављени, па стога нису ни примењени приликом састављања приложених финансијских извештаја.

Међутим, до датума састављања приложених финансијских извештаја, нису биле преведене све измене МРС/МСФИ и ИФРИЦ тумачења која су била на снази за годишње периоде који почињу 1. јануара 2014. године. Поред наведеног поједина законска и подзаконска регулатива прописује рачуноводствене поступке, вредновања и обелодањивања која у појединим случајевима одступају од захтева МРС/МСФИ и ИФРИЦ тумачења.

Сходно наведеном, а имајући у виду потенцијално материјалне ефекте које одступања рачуноводствених прописа Републике Србије од МСФИ и МРС могу имати на реалност и објективност финансијских извештаја Предузећа, приложени финансијски извештаји се не могу сматрати финансијским извештајима састављеним у сагласности са МСФИ и МРС.

Објављени стандарди и тумачења на снази у текућем периоду који још увек нису званично преведени и усвојени обелодањени су у Напомени 2.2. Објављени стандарди и тумачења који још увек нису у примени, обелодањени су у Напомени 2.3.

Финансијски извештаји су састављени у складу са начелом историјског трошка, осим ако је другачије наведено у рачуноводственим политикама које су дате у даљем тексту.

Предузеће је у састављању ових финансијских извештаја примењивало рачуноводствене политике образложене у Напомени 3.

У складу са Законом о рачуноводству финансијски извештаји Предузећа су исказани у хиљадама динара. Динар представља званичну извештајну валуту у Републици Србији.

2.2. Објављени стандарди и тумачења на снази у текућем периоду који још увек нису званично преведени и усвојени

На дан објављивања ових финансијских извештаја, доле наведени стандарди и измене стандарда су били издати од стране Одбора за међународне рачуноводствене стандарде, а следећа тумачења била су објављена од стране Комитета за тумачење међународног финансијског извештавања, али нису званично усвојена у Републици Србији:

- Допуне МРС 32 „Финансијски инструменти: Презентација“ – Пребијање финансијских средстава и финансијских обавеза (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2014. године)

- Допуне МСФИ 10 „Консолидовани финансијски извештаји“, МСФИ 12 „Обелодањивање о учешћима у другим ентитетима“ и МРС 27 „Појединачни финансијски извештаји“ – Изузеће зависних лица из консолидације према МСФИ 10 (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2014. године)
- Допуне МРС 36 – „Умањење вредности имовине“ Обелодањивање надокнадивог износа за нефинансијску имовину (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2014. године)
- Допуне МРС 39 „Финансијски инструменти“ – Обнављање деривата и наставак рачуноводства хеџинга (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2014. године)
- ИФРИЦ 21 „Дажбине“ (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2014. године)
- Допуне МРС 19 „Накнаде запосленима“ – Дефинисани планови накнаде: Доприноси за запослене (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јула 2014. године)
- Годишња побољшања за период од 2010. до 2012. године, која су резултат су Пројекта годишњег квалитативног побољшања МСФИ (МСФИ 2, МСФИ 3, МСФИ 8, МСФИ 13, МРС 16, МРС 24 и МРС 38) ради отклањања неусаглашености и појашњења формулација (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јула 2014. године)
- Годишња побољшања за период од 2011. до 2013. године, која су резултат су Пројекта годишњег квалитативног побољшања МСФИ (МСФИ 1, МСФИ 3, МСФИ 13 и МРС 40) ради отклањања неусаглашености и појашњења формулација (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јула 2014. године)
- Допуне МСФИ 11 „Заједнички аранжмани“ – Рачуноводство стицања учешћа у заједничким пословањима (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2016. Године)
- МСФИ 14 „Рачуни регулаторних активних временских разграничења“ - на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2016. године
- Допуне МРС 16 „Некретнине, постројења и опрема“ и МРС 38 „Нематеријална имовина“ - Тумачење прихватљивих метода амортизације (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2016. године)
- Допуне МРС 16 „Некретнине, постројења и опрема“ и МРС 41 „Пољопривреда“ - Пољопривреда – индустријске биљке (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2016. године)

- Допуне МРС 27 „Појединачни финансијски извештаји” – Метод удела у појединачним финансијским извештајима (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2016. године)
- Допуне и измене различитих стандарда „Побољшања МСФИ (за период од 2012. до 2014. године), која су резултат Пројекта годишњег квалитативног побољшања МСФИ (МСФИ 5, МСФИ 7, МРС 19 и МРС 34) ради отклањања неусаглашености и појашњења формулација (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2016. године)

2.3. Објављени стандарди и тумачења који још увек нису ступили на снагу

На дан издавања ових финансијских извештаја следећи стандарди, њихове допуне и тумачења били су објављени, али нису још увек ступили на снагу (али се подржава њихова ранија примена) за годину која се завршава 31. децембра 2016. године:

- МСФИ 9 „Финансијски инструменти” и касније допуне, који замењује захтеве МРС 39 „Финансијски инструменти: признавање и одмеравање”, у вези с класификацијом и одмеравањем финансијске имовине. Стандард елиминише постојеће категорије из МРС 39 - средства која се држе до доспећа, средства расположива за продају и кредити и потраживања. МСФИ 9 је на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2018. године, уз дозвољену ранију примену

У складу са МСФИ 9, финансијска средства ће се класификовати у једну од две наведене категорије приликом почетног признавања: финансијска средства вреднована по амортизованом трошку или финансијска средства вреднована по фер вредности. Финансијско средство ће се признавати по амортизованом трошку ако следећа два критеријума буду задовољена: средства се односе на пословни модел чији је циљ да се наплаћују уговорени новчани токови и уговорени услови пружају основ за наплату на одређене датуме новчаних токова који су искључиво наплата главнице и камате на преосталу главницу. Сва остала средства ће се вредновати по фер вредности. Добици и губици по основу вредновања финансијских средстава по фер вредности ће се признавати у билансу успеха, изузев за улагања у инструменте капитала са којима се не тргује, где МСФИ 9 допушта, при иницијалном признавању, касније непроменљиви избор да се све промене фер вредности признају у оквиру осталих добитака и губитака у извештају о укупном резултату. Износ који тако буде признат у оквиру извештаја о укупном резултату неће моћи касније да се призна у билансу успеха

- МСФИ 15 „Приходи из уговора са купцима”, који дефинише оквир за признавање прихода. МСФИ 15 замењује МРС 18 „Приходи”, МРС 11 „Уговори о изградњи”, ИФРИЦ13 „Програми лојалности клијената”, ИФРИЦ15 „Споразуми за изградњу некретнина” и ИФРИЦ 18 „Преноси средстава од купаца”. МСФИ 15 је на снази за годишње периоде који

- почињу на дан или након 1. јануара 2017. године, уз дозвољену ранију примену
- МСФИ 16 „Лизинг“, обезбеђује свеобухватан модел за идентификовање лизинг аранжмана и њихов третман у финансијским извештајима како давалаца тако и прималаца лизинга. На дан ступања на снагу, 1. јануара 2019. године, овај стандард ће заменити следеће лизинг стандарде и тумачења: МРС 17 „Лизинг“, ИФРИЦ 4 „Одређивање да ли неки аранжман садржи лизинг“, СИЦ 15 „Оперативни лизинг – потстицај“ и СИЦ 27 „Процена суштине трансакције укључујући правни облик закупа“
  - Измене МСФИ 2 „Плаћање акцијама – класификација и мерење трансакција“, на снази за годишњи извештајни период који почиње на дан 1. јануара 2018. године или касније, са подржаном ранијом применом
  - Допуне МСФИ 10 „Консолидовани финансијски извештаји“ и МРС 28 „Инвестиције у придружене ентитете и заједничке подухвате“ - Продаја или пренос средстава између инвеститора и његових придружених ентитета или заједничких подухвата. Стандард је требало да буде на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2016. године, али је у децембру 2015 године ИАСБ одложио примену до будућег датума, а ранија примена измењена стандарда је дозвољена
  - Измене МРС 7 – „Иницијатива за обелодањивања“ захтевају од ентитета таква обелодањивања која омогућују корисницима финансијских извештаја да процене промене у обавезама настале финансијским активностима, укључујући промене настала и од новчаних и неновчаних промена. Измене МРС 7 су на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2017. године, уз дозвољену ранију примену
  - Измене МРС 12 „Порез на добитак“ која се односи на идентификовање одложених пореских средстава за нереализоване губитке, примењују се ретроспективно за годишње периоде који почињу на дан 1. децембра 2017 или касније, са подржаном ранијом применом

2.4. Коришћење процена

Састављање финансијских извештаја у складу са МРС/МСФИ претпоставља примену значајних рачуноводствених процена. Такође, захтева се од руководства Предузећа да користи своје просуђивање приликом избора и примене рачуноводствених политика. Позиције финансијских извештаја које захтевају значајније процене, односно процене које су од материјалног значаја за финансијске извештаје обелодањене су у Напомени 3.

2.5. Упоредни подаци

Финансијски извештаји су приказани у формату прописаном Правилником о садржини и форми образаца финансијских извештаја за привредна друштва, задруге и предузетнике („Службени гласник РС“, бр. 95/2014 и 144/2014).

Предузеће је изменило почетно стање нераспоређене добити за 2015. годину, како би исказало ефекте реалног приказивања трошкова насталих у претходном периоду и корекција насталих по основу Извештаја ревизора за 2015. годину. Корекције су презентоване у Напомени 4.

2.6. Прерачунавање страних валута

а) Валута за приказивање и функционална валута

Ставке укључене у финансијске извештаје Предузећа вреднују се и приказују у динарима (РСД), који представљају валуту за приказивање.

б) Пословне трансакције и стање у иностраној валути

Пословне трансакције настале у иностраној валути прерачунавају се у функционалну валуту (РСД) применом девизних курсева важећих на дан трансакције. Позитивне и негативне курсне разлике настале по основу измирења таквих трансакција и по основу прерачуна монетарних средстава и обавеза изражених у страним валутама на крају године признају се у Билансу успеха, осим у случају када су одложене у капиталу као инструменти заштите токова готовине и инструменти заштите нето улагања.

Сходно прописима Републике Србије, Предузеће је на дан биланса пренело износ разграничених нето ефеката обрачунате уговорене валутне клаузуле и разграничених нето ефеката обрачунатих курсних разлика на терет финансијских расхода, односно прихода (Напомена 5.4).

Промене у фер вредности монетарних хартија од вредности изражених у страним валутама које су класификоване као расположиве за продају, третирају се као курсне разлике по основу промена у амортизованој вредности хартија од вредности и као остале промене у књиговодственој вредности хартија од вредности. Курсне разлике које се односе на промене у амортизованој вредности се признају у Билансу успеха, док се остале промене у књиговодственој вредности исказују у оквиру капитала.

Курсне разлике на немонетарним средствима и обавезама се исказују као део губитка или добитка на фер вредности. Курсне разлике на немонетарним финансијским средствима и обавезама, као што су власничке хартије од вредности по фер вредности, чији се ефекти промена у фер вредности исказују у Билансу успеха, признају се у Билансу успеха као део губитка или добитка на фер вредности. Курсне разлике на немонетарним финансијским средствима, као што су

власничке хартије од вредности класификоване као финансијска средства расположива за продају, укључују се у капитал у оквиру ревалоризованих резерви.

Званични курсеви валута који су коришћени за прерачун девизних позиција Биланса стања у динаре, били су следећи:

	31.12.2016.	31.12.2015.
ЕУР	121,4723	121,6261

2.7. Нематеријална имовина

Нематеријална имовина је немонетарна имовина без физичке суштине која се може идентификовати. Нематеријалним улагањима сматрају се:

- Улагања у развој
- Улагања у концесије, патенте, лиценце и слична права
- Goodwill – разлика између плаћене цене у пословној комбинацији стицања зависног ЈКП „Чистоћа“ Крагујевац и нето вредности стечених вредности у складу са МСФИ-3 – Пословне комбинације
- Остала нематеријална улагања (дугорочни закуп некретнина, опреме, улагања у туђа основна средства, улагање у програме за рачунаре и слично)

Нематеријална улагања се вреднују у складу са МРС 38 - Нематеријална улагања. Нематеријална улагања почетно се мере (признају) по набавној вредности (Параграф 74 МРС 38) или цени коштања.

Обрачун амортизације се врши од почетка наредног месеца у односу на месец када је стављено у употребу.

Амортизација се обрачунава пропорцијалном методом, применом следећих стопа, које се утврђују на основу процењеног корисног века средстава.

Софтвери	10%
Лиценце	10%
Патенти, франшиза	10%
Дугорочни закуп	10%
Улагања у развој	10%
По уговору	10%

Након почетног признавања, нематеријална улагања се исказују по ревалоризационом износу, који предатавља њихову поштену вредност на дан ревалоризације, умањену за укупну накнадну амортизацију и укупне накнадне губитке због обезвређења.

а) Рачунарски софтвер

Стечене лиценце рачунарских софтвера капитализују се у износу трошкова насталих у стицању и стављању софтвера у употребу. Ови трошкови се амортизују током њиховог процењеног века употребе.

Издаци везани за развој или одржавање компјутерских софтверских програма признају се као трошак у периоду када настану. Издаци директно повезани са идентификованим и уникатним софтверским производима које контролише Предузеће и који ће вероватно генерисати економску корист већу од трошкова дуже од годину дана, признају се као нематеријална улагања. Директни трошкови обухватају трошкове радне снаге тима који је развио софтвер, као и одговарајући део припадајућих општих трошкова.

Трошкови развоја рачунарског софтвера признати као средство, амортизују се током њиховог процењеног корисног века употребе од 10 година.

Рачунарски софтвери, било засебно стечени било интерно створени, се након почетног признавања исказују по набавној вредности умањеној за акумулирану исправку вредности и евентуалне акумулиране губитке од умањења вредности.

2.8. Некретнине, постројења и опрема

Почетно вредновање некретнина, постројења и опреме, који испуњавају услове за признавање средства, врши се по набавној вредности или цени коштања. Набавна вредност/цена коштања признаје се као средство уколико су испуњени следећи услови:

- Вероватно је да ће будуће економске користи повезане са тим средством притицати у Предузеће
- Набавне вредност/цена коштања се може поуздано утврдити

Набавна вредност/цена коштања некретнина, постројења и опреме садржи следеће: фактурну цену (у коју су укључене увозне таксе и порези који се не могу рефундирати умањена за све врсте попушта и рабата), све трошкове који се могу директно приписати довођењу средства на локацију и стање које је неопходно да би оно функционисало на начин како то очекује руководство, као и све иницијално процењене трошкове демонтаже, уклањања средстава и обнове подручја на коме је средство смештено, што предствља обавезу која је наметнута Предузећу приликом његовог стицања или у току његове употребе.

Накнадни издаци за некретнине, постројења и опрему признају се као средство само када се тим издацима побољшава стање средстава изнад његовог првобитног стандардног учинка (продужење корисног века трајања, повећање капацитета, унапређење квалитета производа по основу извршене надоградње машинских делова, увођење нових производних процеса којима се смањују трошкови пословања и др.). Трошкови сервисирања, техничког одржавања, мање поправке не повећавају вредност средства, већ представљају расход периода.

У некретнине, постројења и опрему разврставају се и алат и инвентар чија је појединачна набавна цена у време набавке већа од просечне бруто зараде по запосленом у Републици према последњем објављеном податку републичког органа надлежног за послове статистике.

Некретнине, постројења и опрема се након почетног признавања вреднују по моделу ревалоризације. Овај модел подразумева њихово исказивање по ревалоризованом износу, коју представља њихову фер вредност на датум ревалоризације умањену за накнадну акумулирану амортизацију и накнадне акумулиране губитке од умањења вредности. Учесталост ревалоризације зависи од кретања фер вредности средстава која се ревалоризују, и овај период је од три до пет година.

Повећање књиговодствене вредности некретнина, постројења и опреме по основу ревалоризације исказује се у оквиру капитала на рачуну ревалоризационих резерви. Смањења књиговодствене вредности којима се умањују претходна повећања вредности истих средстава терете директно ревалоризационе резерве. Сва остала смањења која превазилазе претходно формиране ревалоризационе резерве терете Биланс успеха.

Ревалоризациона резерва по основу средстава преноси се у нераспоређену добит на крају сваке године у висини разлике утврђене између износа амортизације обрачунате на ревалоризовану вредност средства и износа амортизације обрачунате на иницијалну набавну вредност средства.

Ревалоризационе резерве преносе се директно у нераспоређену добит када се средство стави ван употребе или дође до његовог отуђења.

Накнадни трошкови се укључују у набавну вредност средства или се признају као посебно средство у зависности од тога шта је применљиво, само када постоји вероватноћа да ће Предузеће у будућности имати економску корист од тог средства и ако се његова вредност може поуздано утврдити. Књиговодствена вредност замењеног средства се искњижава. Трошкови текућег одржавања средстава терете Биланс успеха периода у коме су настали.

Трошкови позајмљивања настали при изградњи сваког средства које задовољава критеријуме признавања, капитализовани су током временског периода који је потребан да средство буде завршено и спремно за употребу. Остали трошкови позајмљивања се исказују као расходи.

Амортизација некретнина, постројења и опреме се обрачунава променом пропорционалане методе на њихову ревалоризовану вредност, умањену за резидуалну вредност током процењеног корисног века трајања. Земљиште се не амортизује.

Процењени корисни век трајања, односно стопе амортизације, по групама средстава су:

	Корисни век трајања (у годинама)	Стопа амортизације (у %)
Грађевински објекти	0-90	1,11-10
Машине и опрема	0-15	40-100
Моторна возила	1-9	60-70
Намештај и уређаји	0-15	60-100
Канцеларијска опрема	0-10	60-100

Корисни век употребе средстава и резидуална вредност се проверавају и по потреби коригују на датум сваког биланса.

Обрачун амортизације некретнина, постројења и опреме почиње од првог наредног месеца када се средства ставе у употребу.

Добитак или губитак настао због престанка признавања средстава утврђују се као разлика између нето добитака од отуђења, уколико их има, и књиговодствене вредности средстава и признају се у оквиру осталих прихода/расхода.

2.9. Умањење вредности основних средстава

За средства са неограниченим процењеним корисним веком трајања не спроводи се обрачун амортизације. Ова средства тестирају се на умањење вредности најмање једном годишње. За средства која подлежу обрачуну амортизације тестирање на умањење њихове вредности врши се када догађаји или измењене околности укажу да књиговодствена вредност можда неће бити надокнадива. Губитак због умањења вредности се признаје у висини износа за који је књиговодствена вредност средстава већа од његове надокнадиве вредности. Надокнадива вредност је вредност већа од фер вредности средстава умањена за трошкове продаје и употребне вредности. За сврху процене умањења вредности, средства се групишу на најнижим нивоима на којима могу да се утврде одвојени препознатљиви новчани токови (јединице које генеришу готовину).

2.10. Инвестиционе некретнине

Инвестиционе некретнине представљају некретнине (земљиште или зграда - или део зграде, или оба) које власник држи ради остваривања прихода од издавања у закуп или ради увећања вредности капитала или ради једног и другог. Под инвестиционим некретнинама не подразумевају се некретнине које се држе ради коришћења у производњи или набавци добара или услуга или у административне сврхе, као и некретнине које се држе ради продаје у редовном процесу пословања.

Инвестиционе некретнине се након почетног признавања вреднују по набавној вредности умањеној за акумулирану амортизацију и акумулиране губитке од умањења вредности.

Уколико постоје било какве индикације, да је дошло до умањења вредности инвестиционе некретнине, Предузеће процењује надокнадиву вредност као већу од употребне вредности и фер вредности умањене за трошкове продаје. Књиговодствена вредност инвестиционе некретнине се отписује до њене надокнадиве вредности на терет прихода или расхода кроз Биланс успеха. Губитак због умањења вредности признат у претходним годинама се сторнира уколико је било накнадне промене у претпоставкама коришћеним у утврђивању надокнадиве вредности средства.

За инвестиционе некретнине које се вреднују по методу набавне вредности, основицу за обрачун амортизације чини набавна вредност умањена за резидуалну вредност тог средства. Инвестиционе некретнине се отписују по годишњој стопи од 1,43% јер је процењени век корисне употребе 70 година.

Накнадни издаци се капитализују само када је вероватно да ће будуће економске користи повезане са тим издацима припасти Предузећу и да могу поуздано да се утврде. Трошкови текућег одржавања терете трошкове периода у коме настану.

Када инвестициону некретнину започне да користи њен власник, она се рекласификује на некретнине, постројења и опрему, и њена књиговодствена вредност на дан рекласификације постаје њена затечена вредност која ће се надаље амортизовати.

2.11. Уговори о изградњи

Уговор о изградњи представља уговор посебно закључен за изградњу једног средства или комбинације средстава која су тесно међусобно повезана или међузависна у смислу њиховог пројектовања, технологије и функције, или крајње намене или употребе.

Трошкови уговора се признају у периоду када настану.

Када се исход уговора о изградњи не може поуздано проценити, приход по основу уговора се признаје само до износа насталих трошкова из уговора за које је вероватно да ће бити надокнађени.

Када се исход уговора о изградњи може поуздано проценити и када постоји вероватноћа да ће уговор бити профитабилан, приход по основу уговора се признаје у периоду важења уговора. Када је вероватно да ће укупни трошкови уговора бити већи од укупног прихода по уговору, очекивани губитак се одмах признаје као расход.

Одступања од уговореног посла, потраживања и стимулације укључују се у приходе по основу уговора у мери у којој су иста уговорена са купцем и у мери у којој их је могуће поуздано одмерити.

Предузеће користи „метод степена довршености“ како би утврдило одговарајући износ који треба признати у датом периоду. Степен довршености изградње се утврђује из односа укупно процењених трошкова уговора насталих до краја обрачунског периода и укупно процењених трошкова по сваком уговору. Трошкови у вези са будућим активностима по уговору настали током године искључују се из трошкова уговора при утврђивању степена довршености изградње. Они су приказани као залихе, аванси или остала средства, у зависности од њихове природе.

Као средство признаје се бруто износ који Предузеће потражује од извршиоца уговорених послова по свим уговорима чије је извршење у току, а за које је збир насталих трошкова и признате добити (умањен за признате губитке) већи од sukcesивно фактурисаних износа. Sukcesивно фактурисани износ које купци још нису платили и гарантни депозити укључени су у позицију потраживања по основу продаје и друга потраживања.

Као обавеза признаје се бруто износ који Предузеће дугује наручиоцу уговорених радова по свим уговорима чије је извршење у току за које је sukcesивно фактурисање премашило настале трошкове увећане за признату добит (умањено за признате губитке).

2.12. Дугорочни финансијски пласмани

Дугорочним финансијским пласманима сматрају се: учешћа у капиталу зависних правних лица, повезаних правних лица и других правних лица, финансијска средства расположива за продају, дугорочни кредити као и финансијска средства која се држе до доспећа.

а) Учешћа у капиталу зависних, повезаних и других правних лица

Учешћа у капиталу зависних правних лица се приликом почетног признавања вреднују по њиховој набавној вредности, која представља фер вредност надокнаде која је за њих дата.

б) Финансијска средства расположива за продају

Финансијска средства расположива за продају представљају недериватна средства која су сврстана у ову категорију или нису класификована ни у једну другу категорију. Укључују се у дугорочна средства, осим уколико руководство има намеру да улагања отуђи у року од годину дана од датума биланса.

Ова средства признају се на датум трговања, односно на датум када се Предузеће обавезало да ће купити средство. Њихово почетно признавање врши се по фер вредности увећаној за трансакционе трошкове.

Финансијска средства расположива за продају престају да се признају по истеку права на новчани прилив од финансијског средства или ако је то право пренето, односно пренети су сви ризици и користи од власништва над њима.

Финансијска средства расположива за продају накнадно се вреднују по фер вредности, осим уколико се фер вредност не може поуздано утврдити. Промене у фер вредности финансијских средстава које су класификоване као расположиве за продају признају се у капиталу у оквиру ревалоризационих резерви. У случају да се фер вредност не може поуздано утврдити, вредновање се врши по набавној вредности.

Када се финансијска средства расположива за продају отуђе, кумулиране корекције фер вредности признате у капиталу укључују се у Биланс успеха као добици или губици од улагања у хартије од вредности.

Камата на хартије од вредности расположиве за продају обрачуната методом ефективне каматне стопе признаје се у Билансу успеха као део осталих прихода. Дивиденде на ова средства признају се у Билансу успеха као део осталих прихода када се утврди право Предузећа на наплату.

Фер вредност хартија од вредности које се котирају на берзи заснива се на текућим ценама понуде. Уколико тржиште неког финансијског средства није активно за хартије од вредности које се котирају, Предузеће утврђује фер вредност техникама процене. То укључује примену недавних трансакција између независних странака, позивање на друге инструменте који су суштински исти, анализу дисконтованих новчаних токова и опцију модела формирања цена максималним коришћењем информација са тржишта, а уз што је мање могуће ослањање на информације карактеристичне за само Предузеће.

в) Дугорочни кредити и потраживања (зајмови)

Дугорочни кредити и потраживања (зајмови) представљају недериватна финансијска средства са фиксним или утврдивим роковима плаћања која се не котирају ни на једном активном тржишту уколико су им рокови доспећа дужи од 12 месеци од датума биланса. У случају да су рокови доспећа краћи од 12 месеци од датума биланса ова средства се класификују као краткорочна средства.

г) Финансијска средства која се држе до доспећа

Финансијска средства која се држе до доспећа су недериватна финансијска средства са фиксним или утврдивим роковима плаћања и фиксним роковима доспећа, која руководство има намеру и могућност да држи до доспећа. У случају да Предузеће одлучи да прода значајан део финансијских средстава која се држе до доспећа, цела категорија ће бити рекласификована као расположива за продају. Финансијска средства која се држе до доспећа класификују се као дугорочна средства, осим ако су рокови доспећа краћи од 12 месеци од датума биланса када се класификују као краткорочна средства.

2.13. Умањење вредности дугорочних финансијских пласмана

На сваки датум биланса Предузеће врши процену да ли постоје објективни индикатори да је дошло до умањења вредности дугорочних финансијских пласмана. Индикатори које руководство користи приликом процене да ли је дошло до умањења вредности су:

- Постојање значајних финансијских тешкоћа дужника или емитента
- Застој у отплати обавеза дужника који није привременог карактера и не постоје наговештаји скорог отклањања ових застоја од стране дужника
- Финансијске тешкоћа дужника доводе до тога да Предузеће одобрава повластице дужнику за отплату дуга које превазилазе уобичајне пословне односе овог типа
- Постојање могућности стечаја дужника

У случају финансијских средстава класификованих као расположива за продају, значајан или пролонгиран пад фер вредности испод њихове набавне вредности сматра се индикатором да је дошло до умањења њихове вредности. Уколико постоји било који од тих доказа, трајан губитак – утврђен као разлика између трошкова стицања и текуће фер вредности, умањене за било какав губитак због умањења вредности финансијског средства који је претходно признат у Билансу успеха – преноси се са капитала и признаје у Билансу успеха. Губици због умањења вредности који су признати у Билансу успеха не могу се накнадно укинути кроз Биланс успеха, односно не могу се признати као добици у неком каснијем периоду.

2.14. Залихе

Залихе су средства која се држе за продају у уобичајеном току пословања, која су у процесу производње, а намењена су за продају или у облику материјала и помоћних средстава која се троше у процесу производње или приликом пружања услуга.

а) Залихе материјала и робе

Залихе материјала и робе које се набављају од добављача се приликом почетног признавања вреднују по набавној вредности. Залихе материјала настале као сопствени учинак Предузећа вреднују се по цени коштања.

Набавну вредност залиха, поред фактурне вредности добављача чине и директни зависни трошкови набавке, умањени за попусте и рабате. Директним зависним трошковима набавке сматрају се:

- Царине и друге увозне дажбине
- Трошкови превоза до сопственог складишта, укључујући превоз сопственим средствима по цени коштања која не може бити већа од тржишне вредности
- Шпедитерске и посредничке услуге
- Други трошкови који настају како би се залихе довеле у стање и на локацију које је руководство предвидело

Трошкови позајмљивања не укључују се у набавну вредност/цену коштања залиха.

Обрачун излаза, односно утрошка залиха врши се по методи просечне пондерисане цене. Просек се израчунава приликом сваке набавке залиха.

На датум биланса, залихе материјала и робе се вреднују по нижој од следећих вредности: набавне вредности/цене коштања или нето продајне вредности.

б) Залихе недовршене производње и готових производа

Залихе недовршене производње и готових производа се приликом почетног признавања вреднују по цени коштања.

Цена коштања залиха обухвата директне трошкове радне снаге, директне трошкове материјала и индиректне трошкове који се могу приписати производном процесу (трошкови индиректног материјала и индиректне радне снаге, амортизација средстава ангажованих на стварању залиха, трошкови одржавања фабричких зграда и опреме, трошкови руковођења и управљања производним процесом). Укључивање индиректних трошкова у цену коштања врши се по изабраном кључу, који представља директне трошкове материјала.

Трошкови који су искључени из цене коштања и према томе признати као расходи периода у којем су настали су:

- Општи административни трошкови, који не доприносе довођењу залиха на садашње место и у садашње стање
- Трошкови амортизације и одржавања сталних средстава који нису укључени у производни процес
- Трошкови маркетинга, рекламе, продаје, дистрибуције и репрезентације
- Трошкови неуобичајено великог отписа отпадног материјала, рада или других производних трошкова
- Трошкови чланарина
- Трошкови истраживања
- Трошкови развоја, осим када се односе на дизајн или конструкцију предмета намењених продаји
- Трошкови складиштења (осим ако ти трошкови нису неопходни у процесу производње пре наредне фазе производње)
- Трошкови продаје
- Трошкови позајмљивања

Обрачун излаза залиха недовршене производње и готових производа утврђује се методом просечне пондерисане цене.

На датум биланса, залихе недовршене производње и готових производа се вреднују по нижој од следећих вредности: цене коштања или нето продајне вредности.

2.15. Стална средства намењена продаји

Стална средства признају се као средства, која се држе ради продаје уколико се њихова књиговодствена вредност надокнађује продајом, а не употребом од стране Предузећа и уколико је продаја веома извесна. Продаја сталних средстава сматра се извесном уколико је средство у свом тренутном стању расположиво за продају и уколико су предузети кораци за продају. Ова средства исказују се по нижој од књиговодствене и фер вредности умањене за трошкове продаје.

2.16. Краткорочна потраживања и финансијски пласмани

Краткорочним потраживањима сматрају се: потраживања по основу продаје, потраживања из специфичних послова и друга потраживања. Краткорочним финансијским пласманима сматрају се: краткорочни кредити, хартије од вредности које се држе до доспећа (део који доспева до годину дана) и финансијска средства која се вреднују по фер вредности кроз Биланс успеха.

а) Краткорочна потраживања (зајмови)

Потраживања за која се очекује да буду наплаћена у периоду до годину дана класификују се као краткорочна средства. Ова потраживања се иницијално признају по фер вредности, а накнадно се одмеравају по амортизованој вредности, применом методе ефективне каматне стопе, умањеној за износ обезвређења по основу умањења вредности.

Обезвређење по основу умањења вредности потраживања се утврђује када постоји објективан доказ да Предузеће неће бити у стању да наплати све износе које потражује на основу првобитно уговорених услова. Ризик наплате сваког појединачног материјално значајног потраживања процењује руководство Предузећа.

Приликом процене ризика наплате потраживања руководство разматра следеће индикаторе:

- Постојање значајних финансијских тешкоћа дужника за чију наплату потраживања је на дан биланса прошао рок од годину дана од дана фактурисања, индиректно се исправља на терет расхода. За потраживања за која је склопљен репрограм не врши се исправка вредности потраживања
- Застој у отплати обавеза дужника који није привременог карактера и не постоје наговештаји скорог отклањања ових застоја од стране дужника
- Финансијске тешкоћа дужника доводе до тога да Предузеће одобрава повластице дужнику за отплату дуга које превазилазе уобичајне пословне односе овог типа

Износ обезвређења представља разлику између књиговодствене вредности потраживања и садашње вредности очекиваних будућих новчаних токова дисконтованих првобитном ефективном каматном стопом. Књиговодствена вредност потраживања умањује се преко исправке вредности, а износ умањења се признаје у Билансу успеха у оквиру позиције осталих расхода.

б) Финансијска средства која се вреднују по фер вредности кроз биланс успеха

Финансијска средства по фер вредности чији се ефекти промена у фер вредности исказују у Билансу успеха су финансијска средства која се држе ради трговања. Финансијско средство се класификује у ову категорију уколико је прибављено првенствено ради продаје у кратком року.

2.17. Готовина и готовински еквиваленти

Готовина и готовински еквиваленти обухватају: новац у благајни, новчана средства на текућим рачунима код банака, друга краткорочна високо ликвидна улагања са првобитним роком доспећа до три месеца или краће и прекорачења по текућем рачуну. Прекорачења по текућем рачуну укључена су у обавезе по кредитима у оквиру текућих обавеза.

2.18. Ванбилансна актива и пасива

Ванбилансним средствима и обавезама сматрају се: имовина узета у закуп, осим средстава узетих у финансијски лизинг, роба у консигнацији, материјал примљен на обраду и дораду и остала средства која нису у власништву Предузећа, као и потраживања и обавезе по инструментима обезбеђења плаћања као што су гаранције и други облици јемства.

2.19. Капитал

Основни капитал

Основни капитал Предузећа чини државни капитал у износу од 158.184 хиљада динара и остали капитал у износу од 795 хиљада динара. Државни капитал Предузећа исказује капитал јавних предузећа која обављају делатности од општег интереса и чији је оснивач држава, односно јединица локалне самоуправе.

2.20. Резервисања

Резервисања за обнављање и очување животне средине, реструктурирање и одштетне захтеве се признају:

- Када Предузеће има садашњу законску или уговорну обавезу која је резултат прошлих догађаја
- Када је у већој мери вероватно да ће подмирење обавезе изискивати одлив средстава
- Када се може поуздано проценити износ обавезе

Резервисања се не признају за будуће пословне губитке.

Када постоји одређени број сличних обавеза, вероватноћа да ће подмирење обавеза довести до одлива средстава утврђује се на нивоу тих категорија као целине. Резервисање се признаје чак и онда када је та вероватноћа, у односу на било коју од обавеза у истој категорији, мала.

Резервисање се одмерава по садашњој вредности издатка потребног за измирење обавезе, применом дисконтне стопе која одражава текућу тржишну процену вредности за новац и ризике повезане са обавезом. Повећање резервисања због истека времена се исказује као трошак камате.

2.21. Обавезе по кредитима

Обавезе по кредитима се иницијално признају по фер вредности прилива, без насталих трансакционих трошкова. У наредним периодима обавезе по кредитима се исказују по амортизованој вредности. Разлике између оствареног прилива и износа отплата, признају се у Билансу успеха у периоду коришћења кредита применом методе ефективне каматне стопе.

Обавезе по кредитима се класификују као текуће обавезе, осим уколико доспевају на наплату у периоду дужем од годину дана од датума биланса. У том случају обавезе се класификују као дугорочне.

2.22. Обавезе из пословања

Обавезе према добављачима се иницијално исказују по фер вредности, а накнадно се одмеравају према амортизованој вредности коришћењем методе ефективне каматне стопе.

2.23. Текући и одложени порез

Текући порез на добит се обрачунава на датум биланса на основу важеће законске пореске регулативе Републике Србије.

Одложени порез на добит се укалкулисава у пуном износу, коришћењем методе обавеза, за привремене разлике које настану између пореске основице средстава и обавеза и њихових књиговодствених износа у финансијским извештајима. Одложени порез на добит се одмерава према пореским стопама које су на снази до датума биланса и за које се очекује да ће бити примењене у периоду у коме ће се одложена пореска средства реализовати или одложене пореске обавезе измирити.

Одложено пореско средство се признаје до износа за који је вероватно да ће будућа добит за опорезивање бити расположива и да ће се привремене разлике измирити на терет те добити.

2.24. Приходи

Приходи се исказују по фер вредности примљеног износа средстава или потраживања по основу продаје роба, производа или услуга у току уобичајеног пословног циклуса Предузећа. Приход се исказује умањен за ПДВ, дате попусте, рабате и вредност враћених производа и роба.

Приходи се признају у тренутку када се роба или производ испоручи купцу, односно када су сви ризици и користи по основу испоручених добара пренети на купца и када се његов износ може поуздано утврдити.

Приходи од услуга се признају када је услуга извршена. За услуге које се врше у дужем периоду, приходи се признају сразмерно довршености посла.

Приходи по основу камата исказују се уз примену ефективне каматне стопе на временски пропорционалној основи. Приходи по основу камате укључују и приходе од затезних камата на закаснела плаћања, обрачунатих применом прописане стопе затезне камате.

2.25. Државна давања

Државна давања, било монетарна или немонетарна, признају се по фер вредности када је вероватно да ће давања бити примљена и када је извесно да ће се Предузеће придржавати услова повезаних са давањима.

Државно давање се признаје на систематској основи у Билансу успеха током периода у којима Предузеће признаје као расход повезане трошкове које треба покрити из тог давања.

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПРОЦЕНА

Презентација финансијских извештаја захтева од руководства Предузећа коришћење најбољих могућих процена и разумних претпоставки, које имају ефекта на презентирани вредности средстава и обавеза, као и обелодањивање потенцијалних потраживања и обавеза на дан састављања финансијских извештаја, као и прихода и расхода у току извештајног периода. Ове процене и претпоставке су засноване на историјским и осталим информацијама расположивим на дан састављања финансијских извештаја. Стварни износи се могу разликовати од процењених.

У наставку су приказане кључне претпоставке везане за будућност и остали извори процењивања неизвесности на датум биланса стања које представљају значајан ризик за материјалне корекције износа позиција биланса стања у следећој финансијској години.

3.1. Амортизација и стопа амортизације

Обрачун амортизације и стопе амортизације су засноване на пројектованом економском веку трајања опреме и нематеријалних улагања. Једном годишње, Предузеће процењује економски век на основу тренутних предвиђања.

3.2. Одложена пореска средства

Значајна процена од стране руководства Предузећа је неопходна да би се утврдио износ одложених пореских средстава која се могу признати, на основу периода настанка и висине будућих опорезивих добитака и стратегије планирања пореске политике.

3.3. Исправка вредности потраживања

Исправка вредности за сумњива и спорна потраживања, врши се на основу процењених губитака услед немогућности купца да испуни неопходне обавезе. Наша процена је заснована на старосној анализи потраживања од купаца, историјским отписима, кредитним способностима наших купаца и променама у условима продаје, приликом утврђивања адекватности исправке вредности сумњивих и спорних потраживања. Ово укључује и претпоставке о будућем понашању купаца и резултујућим будућим наплатама. Руководство верује да није потребна додатна исправка вредности потраживања, изузев резервисања већ приказаних у финансијским извештајима.

3.4. Фер вредност

Фер вредност финансијских инструмената за које не постоји активно тржиште је одређена применом одговарајућих метода процене. Пресузеће примењује професионални суд приликом избора одговарајућих метода и претпоставки.

Пословна политика Пресузећа је да обелодани информације о правичној вредности активе и пасиве за коју постоје званичне тржишне информације и када се правична вредност значајно разликује од књиговодствене вредности. У Републици Србији не постоји довољно тржишног искуства, као ни стабилности и ликвидности код куповине и продаје потраживања и остале финансијске активе и пасиве, пошто званичне тржишне информације нису у сваком тренутку расположиве. Стога, правичну вредност није могуће поуздано утврдити у одсуству активног тржишта.

Руководство Предузећа врши процену ризика и, у случајевима када се оцени да вредност по којој се имовина води у пословним књигама неће бити реализована, врши исправку вредности. По мишљењу руководства Предузећа, износи у овим финансијским извештајима одражавају вредност која је, у датим околностима, најверодостојнија и најкориснија за потребе извештавања.

4. КОРЕКЦИЈА ПОЧЕТНОГ СТАЊА

Финансијски извештаји су приказани у формату прописаном Правилником о садржини и форми образаца финансијских извештаја за привредна друштва, задруге и предузетнике („Службени гласник РС“, бр. 95/2014 и 144/2014).

Предузеће је изменило почетно стање нераспоређене добити за 2015. годину, како би исказало ефекте реалног приказивања трошкова насталих у претходном периоду и корекција насталих по основу Извештаја ревизора за 2015. годину. Корекције се односе на следеће:

	Напомена	Капитал
Капитал приказан у финансијским извештајима на дан 31. децембар 2015.	5.12	382.371
Укупан ефекат извршени корекција	5.12	(23.899)
Капитал након корекција са стањем на дан 1. јануар 2016.	5.12	358.472

	Претходно исказано		Кориговано
	Година која се завршава 31.12.2015.	Корекција	Година која се завршава 31.12.2015.
Позиције биланса стања на којима су извшене корекције			
Резервисања за накнаде и друге бенефиције запослених	8.729	7.764	16.493
Добављачи у земљи	112.290	18.609	130.899
Одложене пореске обавезе	14.995	(2.474)	12.521
Губитак ранијих година	105.485	23.899	129.384
Позиције биланса успеха на којима су извшене корекције			
Трошкови дугорочних резервисања	13.477	7.764	21.241
Остали расходи	24.646	18.609	43.255
Одложени порески приход периода	24.358	2.474	26.832
Нето добит	105.876	(23.899)	81.977

Предузеће је у текућој години извршило корекцију на терет почетног стања нераспоређеног губитка у износу од 7.764 хиљада динара, на основу обрачуна трошкова резервисања за отпремнине и јубиларне награде од стране овлашћеног актуара, у складу са МРС 19 - Примања запослених (Напомена 5.12). Корекција упоредних података извршена је на позицијама Трошкови дугорочних

Јавно комунално предузеће „Чистоћа“ Крагујевац

Напомене уз финансијске извештаје за годину завршену 31. децембра 2016.

(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)

резервисања (Напомена 6.2), Дугорочна резервисања (Напомена 5.13), Одложене пореске обавезе и Одложени порески приход периода.

Предузеће је у текућој години извршило корекцију на терет почетног стања нераспоређеног губитка у износу од 18.609 хиљада динара на основу Споразума о уплати трошкова предујма за рад извршитеља број 12-5166 од 24.04.2015. године, закљученим са ЈСП „Крагујевац“. (Напомена 5.12). Корекција упоредних података извршена је и на позицијама Добављачи у земљи (Напомена 5.17) и Остали расходи (Напомена 6.6).

5. БИЛАНС СТАЊА

5.1. Нематеријална имовина

	Концесије, патенти, лиценце, робне и услужне марке, софтвер и остала права	Укупно
НАБАВНА ВРЕДНОСТ		
Стање 01.01.2015.	1.220	1.220
Набавке у току године Пренос са нематеријалних улагања у припреми Остала повећања Отпис, продаја и пренос Остала смањења Промене по основу ревалоризације		
Стање 31.12.2015.	1.220	1.220
ИСПРАВКА ВРЕДНОСТИ		
Стање 01.01.2015.	136	136
Обрачуната амортизација (Напомена 6.2.) Остала повећања (обезвређивање и др.) Кумулирана исправка садржана у отуђеним средствима Остала смањења (усклађивање и др.) Промене по основу ревалоризације	99	99
Стање 31.12.2015.	235	235
Неотписана вредност 31.12.2015.	985	985

Јавно комунално предузеће „Чистоћа“ Крагујевац

Напомене уз финансијске извештаје за годину завршену 31. децембра 2016.

(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)

	Концесије, патенти, лиценце, робне и услужне марке, софтвер и остала права	Укупно права
НАБАВНА ВРЕДНОСТ		
Стање 01.01.2016.	1.220	1.220
Набавке у току године Пренос са нематеријалних улагања у припреми Остала повећања Отпис, продаја и пренос Остала смањења Промене по основу ревалоризације		
Стање 31.12.2016.	1.220	1.220
ИСПРАВКА ВРЕДНОСТИ		
Стање 01.01.2016.	235	235
Обрачуната амортизација (Напомена 6.2.) Остала повећања (обезвређивање и др.) Кумулирана исправка садржана у отуђеним средствима Остала смањења (усклађивање и др.) Промене по основу ревалоризације	145	145
Стање 31.12.2016.	380	380
Неотписана вредност 31.12.2016.	840	840

Нематеријална улагања у 2016. години су исказана у износу од 840 хиљада динара (у 2015. години у износу од 985 хиљада динара). Нематеријална улагања чине рачуноводствени програми, односно софтвери и лиценце за програмске пакете информационог система.

У 2016. години није било повећања вредности нематеријалних улагања. Обрачуната амортизација нематеријалне имовине у 2016. години у износу од 145 хиљада динара призната је као расход периода и укључена у трошкове пословања у Билансу успеха.

Јавно комунално предузеће „Чистоћа“ Крагујевац

Напомене уз финансијске извештаје за годину завршену 31. децембра 2016.

(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)

5.2. Некретнине, постројења и опрема

	Земљиште	Гређевински објекти	Постројења и опрема	Некретнин е, постројењ а и опрема у припреми	Укупно
НАБАВНА ВРЕДНОСТ					
Стање 01.01.2015.	48.287	55.647	264.633	0	368.567
Набавке у току године	8.110				8.110
Пренос са некретнина, постројења и опреме у припреми					
Остала повећања					
Отпис, продаја и пренос		(78)	(9.186)		(9.264)
Промене по основу ревалоризације- смањење вредности		(21.493)	(212.567)		(234.060)
Промене по основу ревалоризације- повећање вредности	152.697	81.402	28.255		262.354
Стање 31.12.2015.	209.094	115.478	71.135	0	395.707
ИСПРАВКА ВРЕДНОСТИ					
Стање 01.01.2015.	0	20.493	197.388	0	217.881
Обрачуната амортизација (Напомена 6.2.)		1.166	15.304		16.470
Остала повећања (обезвређивање и др.)					
Кумулирана исправка садржана у отуђеним средствима					
Остала смањења (усклађивање и др.)					
Промене по основу ревалоризације		(21.659)	(210.957)		(232.616)
Стање 31.12.2015.	0	0	1.735	0	1.735
Неотписана вредност 31.12.2015.	209.094	115.478	69.400	0	393.972

Јавно комунално предузеће „Чистоћа“ Крагујевац

Напомене уз финансијске извештаје за годину завршену 31. децембра 2016.

(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)

	Земљиште	Гређевински објекти	Постројења и опрема	Некретнине, постројења и опрема у припреми	Укупно
НАБАВНА ВРЕДНОСТ					
Стање 01.01.2016.	209.094	115.478	71.135	0	395.707
Набавке у току године	18.673	0	1.272	61.627	81.572
Пренос са некретнина, постројења и опреме у припреми				(824)	(824)
Остала повећања					
Отпис, продаја и пренос			(2.954)		(2.954)
Промене по основу ревалоризације- смањење вредности					
Промене по основу ревалоризације- повећање вредности					
Стање 31.12.2016.	227.767	115.478	69.453	60.803	473.501
ИСПРАВКА ВРЕДНОСТИ					
Стање 01.01.2016.	0	0	1.735	0	1.735
Обрачуната амортизација (Напомена 6.2.)		2.702	9.426		12.128
Остала повећања (обезвређивање и др.)					
Кумулирана исправка садржана у отуђеним средствима			(2.382)		(2.382)
Остала смањења (усклађивање и др.)					
Промене по основу ревалоризације					
Стање 31.12.2016.	0	2.702	8.779	0	11.481
Неотписана вредност 31.12.2016.	227.767	112.776	60.674	60.803	462.020

Земљиште и грађевински објекти су у државној својини.

Евидентирано земљиште у износу од 227.767 хиљада динара односи се на:

- Земљиште под зградама, односно објектима које Предузеће користи за обављање делатности (као пословни и магацински простор)
- Земљиште које служи као депонија за одлагање комуналног отпада.

Повећање вредности земљишта у износу од 18.673 хиљада динара односи се на набавку земљишта КП 5328/1 површине 10.683 м² и КП 5328/2 површине 58 м², уписане у Лист непокретности 21033 КО Крагујевац на основу Решења Републичког геодетског завода - Служба за катастар непокретности Крагујевац број 952-02-4-1672/2015 од 15.04.2016. године.

Повећање вредности постројења и опреме у износу од 1.272 хиљада динара односи се на набавку:

- Секач Фуге Тиро 815 у износу од 213 хиљада динара
- Кабина и шасија за возило марке Застава Турбо Ривал 49.10Х у укупном износу од 447 хиљада динара
- Вучни посипач соли Епоха у износу од 333 хиљаде динара
- Камион „ФАП 19.20“ у износу од 105 хиљада динара. Средство је набављено у поступку спровођења извршења по Решењу о извршењу Привредног суда у Крагујевцу Ив 375/2013 од 19.02.2013. године
- Камион „ФАП 19.20“ у износу од 128 хиљада динара. Средство је набављено у поступку спровођења извршења по Решењу о извршењу Привредног суда у Крагујевцу Ив 375/2013 од 19.02.2013. године
- Камион „3 50.8“ у износу од 46 хиљада динара. Средство је набављено у поступку спровођења извршења по Решењу о извршењу Привредног суда у Крагујевцу Ив 375/0000 од 19.02.2013. године

Смањење вредности основних средстава у укупном износу од 2.954 хиљаде динара односи се на:

- Продају возила марке Zastava New Turbo Rival 49.10HDPK 6+1 KIPER по основу Уговора о купопродаји број 12-6754 од 17.05.2016. године у износу од 2.268 хиљаде динара
- Отпис теретног возила-комби марке VW 245 Volkswagen у износу од 150 хиљада динара на основу Одлуке број 12-10563 од 11.08.2016. године
- Отпис основних средстава у износу од 536 хиљада динара на основу Одлуке о усвајању Извештаја о редовном годишњем попису са стањем на дан 31.12.2016. године број 12-1112 од 27.01.2017. године

Залог: Предузеће је испоставило ручну залогу на ауточистилицу PABO 540 CTX ЕУРО 50 по Уговору о наменском кредиту са Уникредит банком а.д. Београд, бр. Р 2233/12 од 15.10.2012. године.

Предузеће је процену фер вредности земљишта (група 020), грађевинских објеката и монтажних грађевинских објеката (група 022), постројења и опреме (група 023), у циљу њихове ревалоризације, извршило под 31.12.2015. године. Процена је извршена од стране „ВГ Пројект & НД“ Крагујевац који је процену

Јавно комунално предузеће „Чистоћа“ Крагујевац**Напомене уз финансијске извештаје за годину завршену 31. децембра 2016.***(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)*

извршио на основу тржишне вредности и коју је усвојио Надзорни одбор Предузећа Одлуком бр. 12-5768 од 25.04.2016. године. Позитиван ефекат промене вредности средства исказан је у оквиру капитала на позицији ревалоризационе резерве.

Реализоване ревалоризационе резерве услед расходања и продаје основних средстава износе 505 хиљада динара.

На основу Правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама ЈКП „Чистоћа“ Крагујевац, учесталост процене некретнина, постројења и опреме (став 34. МРС 16) је на сваких три до пет година, уколико се поштена вредност ревалоризованог основног средства знатно не разликује од исказане вредности.

Некретнине, постројења и опрема у припреми у износу од 60.803 хиљада динара се односи на следеће:

	Набављено	Стављено у употребу	Некретнине, постројења и опрема у припреми
Некретнине у припреми - Рециклажни центар	37.723		37.723
Опрема у припреми	8.508	(824)	7.684
Грађевински објект у припреми – Приступна саобраћајница за Рециклажни центар	2.294		2.294
Грађевински објект у припреми – Плато за Рециклажни центар	9.923		9.923
Монтажни грађевински објекти у припреми	3.179		3.179
Укупно	61.627	(824)	60.803

5.3. Инвестиционе некретнине

Накнадно вредновање инвестиционих некретнина врши се по моделу набавне вредности.

На инвестиционим некретнинама настале су следеће промене:

	2016.	2015.
Набавна вредност		
Стање на почетку периода	1.424	3.852
Набавка		
Преноси са некретнина које користи власник		
Остала повећања		
Продаја		
Преноси на некретнине које користи власник		
Остала смањења		(2.428)
Стање на крају периода	1.424	1.424

Јавно комунално предузеће „Чистоћа“ Крагујевац

Напомене уз финансијске извештаје за годину завршену 31. децембра 2016.

(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)

У току године нису биле набавке и отуђења инвестиционих некретнина.

	2016.	2015.
Исправка вредности		
Стање на почетку периода	819	1.828
Обрачуната амортизација (Напомена 6.2.)	20	32
Смањења у току године		(1.041)
Стање на крају периода	839	819
Неотписана вредност на крају године	585	605

Процењени корисни век трајања износи 70 година, односно стопа амортизације износи 1,43%.

Инвестициона некретнина у улици Јована Гостовића је по основу Уговора број 3/175 од 28.03.1978. године, купљена од Фонда за уређење грађевинског земљишта СО Крагујевац. У власништву ЈКП „Чистоћа“ је површина од 75м² и иста некретнина није књижена у земљишним књигама (погрешно означен КП у Уговору), због чега није било могуће извршити процену вредности.

5.4. Дугорочни финансијски пласмани

	2016.	2015.
Учешћа у капиталу зависних правних лица		
Учешћа у капиталу придружених правних лица и заједничким подухватима		
Учешћа у капиталу осталих правних лица и друге хартије од вредности расположиве за продају		
Дугорочни пласмани матичним, зависним и осталим повезаним правним лицима у земљи		
Дугорочни пласмани матичним, зависним и осталим повезаним правним лицима у иностранству		
Дугорочни пласмани у земљи и иностранству		
Хартије од вредности које се држе до доспећа		
Откупљене сопствене акције и откупљени сопствени удели		
Остали дугорочни финансијски пласмани	328	417
Исправка вредности дугорочних финансијских пласмана	(6)	(46)
Укупно	322	371

Потраживања су усаглашена са дужницима у складу са чланом 18. Закона о рачуноводству. Остали дугорочни финансијски пласмани у износу од 322 хиљаде динара (у 2015. години у износу од 371 хиљада динара) односе се на потраживања за дате стамбене кредите и продате станове. Усклађивање се врши према коефицијенту раста цена на мало.

На дан биланса извршена је ревалоризација оплатних рата и остатка дуга за продате станове у износу од 2 хиљаде динара на основу члана 3. Став 1. Закона о изменама и допунама Закона о становању и Података о кретању просечне

Јавно комунално предузеће „Чистоћа“ Крагујевац**Напомене уз финансијске извештаје за годину завршену 31. децембра 2016.***(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)*

месечне зараде без пореза и доприноса и о кретању потрошачких цена у Републици Србији. Према објављеним подацима и одредбама члана 23. став 2. и 3. Закона о становању ревалоризација рата и остатка дуга за продате станове по уговорима закљученим до 30. јуна 2016. године износи 1,007%. Ревалоризација отплатних рата и остатка дуга врши се два пута годишње.

Ревалоризација потраживања за продате станове по уговорима закљученим до 01.08.1992. године у износу од 1 хиљада динара врши се на дан биланса стопама раста потрошачких цена у Републици Србији, а највише до раста просечне нето зараде у Републици у претходној години и износи 1,6%.

Ревалоризација отплатних рата и остатка дуга за продате станове призната је као приход периода у Билансу успеха (048/676).

5.5. Залихе

	2016.	2015.
Залихе материјала	55.940	26.547
Недовршена производња и услуге		
Готови производи		
Роба	398	1.007
Стална средства намењена продаји		
Плаћени аванси	3.531	14.489
Укупно	59.869	42.043

Набавна вредност/цена коштања свих залиха које су испуниле услове и признате као имовина у току периода износи 59.869 хиљада динара (у 2015. години износе 42.043 хиљаде динара).

а) Залихе материјала

	2016.	2015.
Материјал	20.286	21.809
Резервни делови	5.109	4.918
Алат и инвентар	32.151	2.099
Материјал, резервни делови, алат и инвентар у обради, доради и манипулацији	0	66.149
Исправка вредности залиха материјала	(1.606)	(68.428)
Укупно	55.940	26.547

Залихе су усаглашене са пописом. Залихе материјала и робе су вредноване по набавној вредности. Отпис ситног инвентара и алата врши се 100% стављањем у употребу.

Јавно комунално предузеће „Чистоћа“ Крагујевац

Напомене уз финансијске извештаје за годину завршену 31. децембра 2016.

(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)

	2016.	2015.
1. Материјал и ситан инвентар и алат на залихи	673	34
Залихе без излаза у последњих 365 дана – укупно	673	34

Предузеће је сходно начелу опрезности извршило процену нето продајне вредности залиха без излаза у току године и извршило корекцију индиректно обезвређених залиха на терет биланса успеха у износу од 34 хиљаде динара у 2015. години.

Услед пораста нето вредности залиха које су у претходном обрачунском периоду отписане или су те залихе потрошене, извршено је укидање раније признатог обезвређења некурентних залиха у износу од 673 хиљада динара. Укидање исправке вредности залиха исказано је у Билансу успеха у оквиру осталих прихода (109/684).

б) Роба

	2016.	2015.
Роба у магацину	291	339
Роба у промету на велико	87	232
Роба у складишту, стоваришту и продавницама код других правних лица	0	394
Роба у промету на мало	20	44
Роба у обради, доради и манипулацији		
Роба у транзиту		
Роба на путу		
Исправка вредности робе	0	(2)
Укупно	398	1.007

У оквиру редовне делатности Предузеће се бави прометом робе и то:

- Канти и контејнера - роба у магацину у укупном износу 291 хиљада динара на дан састављања биланса (у 2015. години 339 хиљада динара)
- Секундарних сировина - роба у промету на велико у укупном износу од 87 хиљада динара (у 2015. години 232 хиљаде динара)
- Робе у бифеу - роба у промету на мало у износу од 20 хиљада динара (у 2015. години 44 хиљаде динара)
- Залихе робе у складишту, стоваришту и продавницама код других правних лица враћене су у складу са Уговором бр. 12-14697 од 11.12.2015. године, закљученог између ЈКП „Чистоћа“ и Градске управе за здравствену и социјалну заштиту града Крагујевца.

Јавно комунално предузеће „Чистоћа“ Крагујевац

Напомене уз финансијске извештаје за годину завршену 31. децембра 2016.

(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)

в) Плаћени аванси

	2016.	2015.
Плаћени аванси за материјал, резервне делове и инвентар у земљи		
Плаћени аванси за материјал, резервне делове и инвентар у иностранству		
Плаћени аванси за робу у земљи	37	41
Плаћени аванси за робу у иностранству		
Плаћени аванси за услуге у земљи	3.516	14.470
Плаћени аванси за услуге у иностранству		
Исправка вредности плаћених аванса	(22)	(22)
Укупно	3.531	14.489

На датум биланса процена руководства је да ће за дате авансе у износу од 3.531 хиљаде динара бити извршена контра услуга од стране добављача у виду испоруке добара и услуга. Потраживања за дате авансе у износу од 22 хиљаде динара процена је да су ненаплатива и извршено је њихово обезвређење. Износ обезвређења ових потраживања признат је у Билансу успеха у оквиру осталих расхода.

Потраживања по основу датих аванса односе се на следећа правна лица:

Назив	2016.	Учешће у %
Рударски басен „Колубара“	16	1,07
Дати аванси приватним извршитељима	2.316	64,97
Дати аванси осталим правним лицима	1.199	33,96
Укупно	3.531	100

Дати аванси приватним извршитељима у износу од 2.316 хиљаде динара су аванси дати приватним извршитељима за предлог за извршење наплате потраживања од правних и физичких лица.

Усаглашавање потраживања по основу датих аванса врши се једном годишње, достављањем у писаном облику података о стању потраживања. На дан 31.10.2016. године извршено је усаглашавање потраживања:

	Број ИОС-а	Учешће у %
Усаглашени ИОС-и	5	27,78
Неусаглашени ИОС-и	1	5,55
Неодговорено на ИОС-е	12	66,67
Укупно послато ИОС-а	18	100

Јавно комунално предузеће „Чистоћа“ Крагујевац

Напомене уз финансијске извештаје за годину завршену 31. децембра 2016.

(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)

Старосна структура датих аванса је следећа:

	2016.	2015.
До 3 месеца	101	7.454
Од 3 до 6 месеци	14	61
Од 6 до 12 месеци	124	182
Преко годину дана	3.292	6.792
Укупно	3.531	14.489

5.6. Потраживања

	2016.	2015.
Потраживања по основу продаје	615.215	583.771
Потраживања од повезаних правних лица		
Потраживања из специфичних послова		
Остала потраживања		
Исправка вредности	(330.097)	(307.125)
Укупно	285.118	276.646

Потраживања од купаца у земљи се односе на фактурисану реализацију услуга из основне и споредних делатности Предузећа. Бруто потраживања по основу продаје на датум састављања биланса износе 615.215 хиљада динара (у 2015. години 583.771 хиљаде динара).

Потраживања се односе на следећа правна лица:

Назив	2015.	Учешће у %
Купци у земљи-правна лица	147.873	24,04
Купци у земљи-грађани	305.006	49,58
Купци у земљи-предузетници	60.413	9,82
Купци у земљи-становници сеоских насеља	29.245	4,75
Купци у земљи-предузећа у стечају	14.098	2,28
Купци у земљи-предузећа у реструктурирању	32.699	5,32
Купци у земљи-правна лица брисана из регистра АПР-а	2.874	0,47
Купци у земљи-предузетници брисани из регистра АПР-а	23.007	3,74
Укупно бруто	615.215	100
Исправка вредности потраживања	(330.097)	
Укупно нето	285.118	

Јавно комунално предузеће „Чистоћа“ Крагујевац**Напомене уз финансијске извештаје за годину завршену 31. децембра 2016.***(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)*

На доспела ненаплаћена потраживања Предузеће врши обрачун затезне камате. Наплата потраживања од грађана врши се преко СОН-а. Потраживања нису обезбеђена хипотеком, банкарским гаранцијама нити меницама.

Старосна структура потраживања је следећа:

Назив	Преко годину дана	До годину дана	Укупно
Купци у земљи-правна лица	47.788	100.085	147.873
Купци у земљи-грађани	178.401	126.605	305.006
Купци у земљи-предузетници	36.323	24.090	60.413
Купци у земљи-становници сеоских насеља	18.171	11.074	29.245
Купци у земљи-предузећа у стечају	13.684	414	14.098
Купци у земљи-предузећа у реструктурирању	24.219	8.480	32.699
Купци у земљи-правна лица брисана из регистра АПР-а	2.874	0	2.874
Купци у земљи-предузетници брисани из регистра АПР-а	23.007	0	23.007
Укупно	344.467	270.748	615.215

Разлика између потраживања старијих од годину дана и извршене исправке вредности износи 14.370 хиљада динара и односи се на следеће:

- На основу Одлуке Надзорног одбора број 12-1117 од 27.01.2017. године није вршена исправка вредности потраживања за купце са којима је Предузеће вршило компензацију међусобних потраживања у 2016. години 3.745 хиљада динара
- По правилнику о рачуноводству и рачуноводственим политикама за потраживања за која је склопљен репрограм не врши се исправка потраживања 10.625 хиљада динара

Промене на исправци вредности потраживања односе се на следеће:

	2016.	2015.
Стање на почетку периода	307.125	251.310
Ново обезвређење у току периода по основу процене ненаплативости (Напомена 6.6.)	35.830	55.877
Наплаћена потраживања која су претходно обезвређена (Напомена 6.5.)	(12.858)	(62)
Стање на крају периода	330.097	307.125

Јавно комунално предузеће „Чистоћа“ Крагујевац**Напомене уз финансијске извештаје за годину завршену 31. децембра 2016.***(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)*

Смањење исправке вредности у износу од 12.858 хиљада динара односи се на наплату раније исправљених потраживања, која су исказана у оквиру осталих прихода. Повећање исправке вредности у износу од 35.830 хиљада динара односи се на исправку потраживања која нису наплаћена у року од 365 дана, умањену за склопљене репрограме (према Правилнику о рачуноводству и рачуноводственим политикама) и која је исказана у оквиру осталих расхода. Исправка вредности потраживања је извршена у складу са Одлуком Надзорног одбора број 12-5518 од 27.04.2017. године.

Усаглашавање потраживања са дужницима врши се једном годишње, достављањем у писаном облику података о стању потраживања. На дан 31.10.2016. године извршено је усаглашавање:

	Број ИОС-а	Учешће у %
Усаглашени ИОС-и	303	4,25
Неусаглашени ИОС-и	182	2,55
Неодговорено на ИОС-е	6.642	93,20
Укупно послато ИОС-а	7.127	100

На основу одлуке Скупштине града Крагујевца о обједињеној наплати комуналних и других услуга, потраживања од купаца у земљи – грађани и потраживања од купаца у земљи – становници сеоских насеља се евидентирају у Предузећу и ЈСП „Крагујевац“. На датум биланса, Предузеће је усагласило стање са ЈСП „Крагујевац“ по наведеним основама.

5.7. Друга потраживања

Потраживања-укупно	2016.	2015.
Бруто потраживање на почетку године	6.120	5.029
Бруто потраживање на крају године	253.599	9.871
Повећање/смањење исправке вредности у току године	0	(163)
Исправка вредности на крају године	3.751	3.751
НЕТО СТАЊЕ		
Текућа година	253.599	6.120
Претходна година	6.120	5.029

У 2015. години смањена је исправка вредности потраживања за накнаде зарада које се рефундирају-боловања старија од годину дана у износу од 163 хиљаде динара, па укупна вредност исправке вредности зарада које се рефундирају у 2016. години износи 3.751 хиљаде динара. Уколико се обавезе измире пре истека рока застарелости од три године Предузеће може накнадно да поднесе захтев за рефундацију ових потраживања.

Јавно комунално предузеће „Чистоћа“ Крагујевац**Напомене уз финансијске извештаје за годину завршену 31. децембра 2016.***(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)*

	2016.	2015.
Потраживања од запослених	3.320	1.037
Потраживања од државних органа и организација	249.557	0
Потраживања за више плаћени порез на добитак	0	1.116
Потраживања по основу претплаћених осталих пореза и доприноса	9	20
Потраживања за накнаде зарада које се рефундирају	4.131	5.680
Остала краткорочна потраживања	333	2.018
Исправка вредности других потраживања	(3.751)	(3.751)
Укупно	253.599	6.120

Друга потраживања која је Предузеће евидентирало у износу од 253.599 хиљада динара односе се на:

- Потраживања од запослених у износу од 3.320 хиљаде односе се на потраживања од запосленог на основу Тужбе за накнаду штете број 12-3879 од 21.03.2016. године
- Потраживање од државних органа и организација у износу од 249.557 хиљада динара (Напомена 5.19.) се односе на потраживања од оснивача за финансирање капиталних инвестиција за набавку нових камиона и опреме за прикупљање смећа (Закључак Градског већа о утврђивању Предлога одлуке о давању сагласности на Програм пословања за 2016. годину број 023-208/15-V од 14.12.2015. године, Одлука Скупштине града о давању сагласности на програм пословања ЈКП „Чистоћа“ Крагујевац за 2016. годину број 0-15523 од 29.12.2016. године, Програм градског већа бр. 400-171/17-V од 08.02.2017. године и Програм о изменама и допунама број 400-171/17-V од 16.03.2017. године).
- Потраживања за више плаћене порезе и доприносе у износу од 9 хиљада динара су усаглашена са Пореском управом
- Потраживања за накнаде зарада које се рефундирају у износу од 4.131 хиљаде динара се односе на потраживања за породилшко боловање (258 хиљада динара), боловање преко 30 дана (3.873 хиљаде динара)
- Остала краткорочна потраживања у износу од 333 хиљаде динара се односе на потраживања од СОН-а за пренос пазара

5.8. Краткорочни финансијски пласмани

	2016.	2015.
Краткорочни кредити и пласмани – матична и зависна правна лица		
Краткорочни кредити и пласмани – остала повезана лица		
Краткорочни кредити и зајмови у земљи	8.318	31.827
Краткорочни кредити и зајмови у иностранству		
Део дугорочног финансијских пласмана који доспева до једне године		
Хартије од вредности које се држе до доспећа – део који доспева до једне године		
Финансијска средства која се вреднују по фер вредности кроз Биланс успеха		
Откупљене сопствене акције намењене продаји и откупљени сопствени удели намењени продаји или поништавању		
Остали краткорочни финансијски пласмани	1.756	1.601
Исправка вредности краткорочних финансијских пласмана	(1.314)	(4.861)
Укупно	8.760	28.573

Исправка вредности у износу од 1.314 хиљада динара извршена је за позајмице правним лицима са којима није закључен уговор о репрограму дуга, анекс уговора или која су утужена по наведеном основу.

Усаглашавање потраживања за краткорочне финансијске пласмане врши се једном годишње, достављањем у писаном облику података о стању потраживања. На дан 31.10.2016. године извршено је усаглашавање потраживања:

	Број ИОС-а	Учешће у %
Усаглашени ИОС-и	2	33,33
Неусаглашени ИОС-и	0	0
Неодговорено на ИОС-е	4	66,67
Укупно послато ИОС-а	6	100

Јавно комунално предузеће „Чистоћа“ Крагујевац

Напомене уз финансијске извештаје за годину завршену 31. децембра 2016.

(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)

Напред наведена краткорочна потраживања чине:

а) Краткорочни кредити, зајмови и пласмани

Назив правног/физичког лица	2016.	2015.
ОК „Раднички“ Крагујевац-Уговор о позајмици бр. 9426 од 22.10.2010. године	422	422
ФК „Раднички“ Крагујевац-Уговор о позајмици бр. 442 од 24.01.2011. године	422	422
„Шумадија сајам“ д.о.о. Крагујевац-Уговор о позајмици бр. 12-1931 од 11.02.2014. године; Уговор о репрограму дуга бр. 12-14945 од 16.11.2016. године	2.116	1.934
ФК „Победа Белошевац“ Крагујевац-Уговор о позајмици бр. 6629 од 08.09.2011. године	28	28
ЈКП „Зеленило“ Крагујевац-Уговор о позајмици бр.12-13488 од 29.09.2014. године; Уговор о репрограму дуга бр. 12-15310 од 24.12.2015. године	0	300
ЈКП „Градска гробља“ Крагујевац-Уговор о позајмици бр. 3-1406 од 08.02.2013. године; Уговор о репрограму дуга бр. 12-10961 од 22.08.2016. године	4.188	3.832
Кластер „Шумадијски цвет“-Уговор о позајмици бр. 12-1216 од 19.09.2013. године	411	411
ЈСП „Крагујевац“-Уговор бр. 12-15876	0	23
Синдикат ЈКП „Чистоћа“-Одлука директора бр. 12-17163 од 11.12.2014. године и Одлука директора бр. 12-15698 од 31.12.2015. године	0	200
Зајам запосленима-Одлука директора о изменама рока враћања позајмице бр. 0-13872 од 24.10.2016. године	644	24.129
Краткорочни кредити датим физичким лицима	87	126
Исправка вредности потраживања	(1.314)	(3.260)
Укупно	7.004	28.567

Исправка вредности у износу од 1.314 хиљада динара извршена је за позајмице правним лицима са којима није закључен уговор о репрограму дуга, анекс уговора или која су утужена по наведеном основу. На датум биланса извршено је усклађивање вредности потраживања и краткорочних финансијских пласмана. Умањење исправке у износу од 1.946 хиљада динара односи се на усклађивање потраживања са Шумадија сајам д.о.о. у износу од 1.934 хиљада динара (Уговор о репрограму дуга бр. 12-14945 од 16.11.2016. године) и наплате потраживања старијих од годину дана по основу краткорочних кредита датих физичким лицима у износу од 12 хиљада динара.

Промене на краткорочним кредитима односе се на следеће:

	2016.	2015.
Стање на почетку периода	31.827	33.513
Новоодобрени кредити	7.000	3.419
Остала повећања-обрачун камате	966	740
Наплата	31.475	5.845
Исправка вредности	(1.314)	(3.260)
Стање на крају периода	7.004	28.567

Јавно комунално предузеће „Чистоћа“ Крагујевац
Напомене уз финансијске извештаје за годину завршену 31. децембра 2016.

(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)

Предузеће је у току године одобрило краткорочни кредит у износу од 7.000 хиљада динара ЈКП „Градске тржнице“, на основу Уговора бр. 12-11720 од 08.09.2016. године. Наведени износ је враћен у току године у складу са потписаним уговорима.

Износ 966 хиљада динара односи се на позајмице дате Шумадија сајам д.о.о. и ЈКП „Градска гробља“ којима се обрачунава се законска затезна камата у складу са Законом о затезној камати („Службени гласник РС“ бр. 119/2012) - ефективна каматна стопа НБС од 4%, док се за остале позајмице не обрачунава камата у складу са потписаним уговорима.

Наплата краткорочних кредита у току 2016. године односи се на:

Назив правног/физичког лица	2016.
ЈКП „Зеленило“ Крагујевац	300
Уговор о позајмици бр.12-13488 од 29.09.2014. године; Уговор о репрограму дуга бр. 12-15310 од 24.12.2015. године	
ЈСП „Крагујевац“-Уговор бр. 12-15876	23
Синдикат ЈКП „Чистоћа“-Одлука директора бр. 12-17163 од 11.12.2014. године и Одлука директора бр. 12-15698 од 31.12.2015. године	200
Зајам запосленима-Одлука директора о изменама рока враћања позајмице бр. 0-13872 од 24.10.2016. године	23.485
Краткорочни кредити датим физичким лицима	467
ЈКП „Градске тржнице“-Уговора о позајмици новчаних средстава бр. 12-11720 од 08.09.2016. године	7.000
Укупно	31.475

На основу Одлуке број 0-13872 од 24.10.2016. године додељени зајмови запосленима у току 2014. године добијају карактер делова неисплаћених зарада запосленима за месец април, јул, август, септембар и октобар 2014. године. На исте су обрачунати припадајући порез и доприноси на терет запослених и послодавца, а запосленима који на основу исплаћених зајмова имају обавезу повраћаја новца Предузећу, омогућена је исплата дуговања по основу зајма до 12 месечних рата. У току 2017. године, потраживања по основу зајмова запослених су умањена за износ месечних рата које се запосленима обустављају од зараде, највише до дванаест месечних рата.

б) Остали краткорочни финансијски пласмани

	2016.	2015.
Остали краткорочни финансијски пласмани		
ЈКП „Нискоградња“ Крагујевац-Уговор о јемству бр. 1263/11 код КБМ банке од 23.11.2011. године	0	41
„Шумадија сајам“ д.о.о Крагујевац-Уговор о јемству бр. 0137931.0-9 код Интеза банке бр.21112014 од 21.11.2014. године; Уговор о репрограму дуга 12-14949 од 16.11.2016. године	1.756	1.566
Исправка вредности	0	(1.601)
Укупно	1.756	6

Јавно комунално предузеће „Чистоћа“ Крагујевац**Напомене уз финансијске извештаје за годину завршену 31. децембра 2016.***(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)*

Остали краткорочни финансијски пласмани - Шумадија сајам д.о.о. по основу Уговора о јемству у износу од 1.566 хиљада динара обрачуната је законска затезна камата у складу са Законом о затезној камати („Службени гласник РС“ бр. 119/2012) - ефективна каматна стопа НБС од 4% у износу од 190 хиљада динара.

Остали краткорочни финансијски пласмани - ЈКП „Нискоградња“ су наплаћени у току 2016. године по основу Закључка јавног извршитеља у поступку спровођења извршења по Решењу о извршењу Привредног суда у Крагујевцу Ив-71/2013 веза Ив-375/2013.

5.9. Готовина и готовински еквиваленти

	2016.	2015.
Хартије од вредности – готовински еквиваленти		
Текући (пословни) рачуни	48.567	847
Издвојена новчана средства и акредитиви		
Благајна		
Девизни рачун		
Девизни акредитиви		
Девизна благајна		
Остала новчана средства		
Новчана средства чије је коришћење ограничено или вредност умањена		
Укупно	48.567	847

Готовина на динарским пословним рачунима је усаглашена са изводима пословних банака.

5.10. Порез на додату вредност и активна временска разграничења

	2016.	2015.
Потраживања за више плаћен порез на додату вредност		
Унапред плаћени трошкови		
Потраживања за нефактурисани приход		
Разграничени трошкови по основу обавеза	7.728	1.113
Одложена пореска средства		
Остала активна временска разграничења	13.496	13.496
Укупно	21.224	14.609

Разграничени трошкови по основу обавеза у износу од 7.728 хиљада динара односе се на:

- Предузеће је остварило право на одбитак претходног пореза при набавци добара за 4.940 хиљаде динара

- вршење делатности на дан 31.12.2016. године.
Вредност претходног пореза се врши у износу тог пореза исказаног у улазним документима доваљача за погонска горива по спроведеној централизованог набавци у отвореном поступку (Кнез петрол доо)
- Обавезе за порез на додату вредност који се односи на издате грађевинске ситуације у складу са Законом о порезу на додату вредност Републике Србије („Сл. гласник“ РС бр. 84/2004, 86/2004 - испр., 61/2005, 61/2007, 93/2012, 108/2013, 6/2014 - усклађени дин. изн., 68/2014 - др. закон, 142/2014, 5/2015 - усклађени дин. изн. и 83/2015, 108/2016), код којих се промет сматра извршеним даном овере изведених радова од стране надзорног органа 1.974 хиљада динара
  - Потраживања за више плаћен порез на додату вредност (усаглашено са ПУ) 814 хиљада динара

Остала активна временска разграничења у износу од 13.496 хиљада динара односе се на обрачунату, а недоспелу камату по основу неизмирених пореза и доприноса на зараде према репрограму Владе РС од 14.12.2013. године, са роком отплате почев од 17.04.2014. године до 17.03.2018. године.

5.11. Ванбилансна актива и пасива

Ванбилансна средства/обавезе укључују: имовину узету у закуп, осим средстава узетих у финансијски закуп, робу у консигнацији, материјал примљен на обраду и дораду и остала средства која нису у власништву Предузећа, као и потраживања/обавезе по инструментима обезбеђења плаћања као што су гаранције и други облици јемства.

	2016.	2015.
Средства узета у оперативни закуп (лизинг)		
Материјал примљена на обраду и дораду		
Гаранције и јемства и друга права	8.000	
Остала средства која нису у власништву Предузећа	4.763	4.893
Укупно	12.763	4.893

Гаранције и јемства и друга права и износу од 8.000 хиљада динара односе се на Уговор о револвинг кредиту са Директном банком ад Крагујевац број 12-15376 од 23.11.2016. године по кредитној партији 00-420-1100220.4 на основу одлуке Надзорног одбора број 12-9471 од 14.07.2016. године и Одлуке Градског већа број 023-17/16-V од 05.09.2016. године. Кредит је одобрен у износу од 8.000 хиљада динара по уговореној годишњој каматној стопи од 6,90% на искоришћени износ кредита. Средства по овом кредиту нису коришћења закључно са 31.12.2016.

Јавно комунално предузеће „Чистоћа“ Крагујевац**Напомене уз финансијске извештаје за годину завршену 31. децембра 2016.***(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)*

године. Рок отплате кредита је 22.11.2017. године.

Остала основна средства која нису у власништву Предузећа чине:

у динарима

Назив	Износ
Преса за обраду пластичних маса „МНГ Пластик Гогић“	1
Покретна трака за сортирање отпада (Секопак доо Анекс уговора о послузи од 15.01.2015. године)	719.636
Два моторна возила ПИАГГО (Секопак доо Уговора о послузи број 4783 од 07.07.2011. године)	121.625
Роло контејнер (записник/реверс број 6643 од 09.09.2011. године)	1
Аутосмејар Ренаулт (Град Крагујевац, Одлука Градског већа број 023-82/12-В од 12.04.2012. године)	595.086
Стражарска кућица (реверс Застава камиони)	1
Транспортна трака типа Техниц (реверс Еурофил Бор)	1
Средства преузета од ЈКП „Нискоградња“ (Одлука Градског већа од 15.12.2012. година)	3.275.823
Ваљак ДВВ 11	303,003
Ваљак АБ-20	
Компресор КДВЗ/198	68,029
3101	90,375
Флорида	51,681
3101	10
Нож Пријепоље	0
Нож Пријепоље	0
Нож Пријепоље	0
Земљиште	63,907
Управна зграда	2,162,845
Солана	94,978
Паркинг плато са прилазом	111,019
Паркинг плато у кругу	329,976
Држач убруса, тоалет папира и течног сапуна (МГ доо-Уговор број 6-1/14 од 20.03.2014. године)	50.600
Вучни посипач (Застава хортикултура-Записник о примопредаји од 23.12.2014. године)	1
Ивеко Еуроцарго (Министарство пољ. и заш.жив.сред.-Уговор о уступању од 30.11.2015. године)	1
Лада нива (ЈП „Предузеће за изградњу града“-Уговор о коришћењу возила од 23.11.2015. године)	1
Југо 60 Корал (ЈП „Предузеће за изградњу града“-Споразум о чувању аутомобила од 12.05.2016. године)	1
101 Скала 55 (ЈП „Предузеће за изградњу града“-Споразум о чувању аутомобила од 12.05.2016. године)	1
Укупно	4.762.779

Јавно комунално предузеће „Чистоћа“ Крагујевац

Напомене уз финансијске извештаје за годину завршену 31. децембра 2016.

(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)

5.12. Капитал

	2016.	2015.
Основни капитал	158.979	158.979
Уписани а неуплаћени капитал		
Резерве		
Ревалоризационе ресерве и нереализовани добици и губици	222.571	223.001
Нереализовани добици/губици	(1.302)	
Нераспоређени добитак	53.882	105.876
Губитак	23.899	129.384
Укупно	410.231	358.472

а) Основни капитал

Основни капитал Предузећа састоји се од државног капитала у износу од 158.184 хиљада динара и од осталог основног капитала у износу од 795 хиљада динара.

Код Агенције за привредне регистре, уплаћени уписани капитал износи 87.428.118,52 динара (31.07.2006. година) и 70.755.965,59 динара (30.06.2003. година). Предузеће је извршило усклађивање вредности капитала са књиговодственом евиденцијом, уписом у Регистар привредних субјеката решењем број БД 227428/2006 од 12.03.2007. године.

б) Ревалоризационе резерве и нереализовани добици и губици

Промене на ревалоризационим резервама односе се на следеће:

	2016.	2015.
Стање на почетку периода	223.001	0
Повећања фер вредности:		223.001
- нематеријалних улагања		
- земљишта		129.792
- некретнина, постројења и опреме		24.017
- грађевинских објеката		69.192
- остало		
Смањење фер вредности до висине претходно формираних резерви:		
- нематеријалних улагања		
- земљишта		
- некретнина, постројења и опреме		
- грађевинских објеката		
- остало		
Пренос у нераспоређену добит:		
- по основу отуђеног средства	505	
- по основу разлике у амортизацији		
Остала повећања/(смањења)	75	
Стање на крају периода	222.571	223.001

Јавно комунално предузеће „Чистоћа“ Крагујевац**Напомене уз финансијске извештаје за годину завршену 31. децембра 2016.***(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)*

Ревалоризационе резерве у износу од 223.001 хиљада динара настају повећањем вредности средстава у односу на њихову дотадашњу књиговодствену вредност. Повећање је последица вредновања по фер вредности некретнина, постројења, опреме у 2015. години.

Износ од 505 хиљада динара односи се на реализацију ревалоризационе резерве приликом расходовања или отуђења средстава и преноси се директно на нераспоређену добит ранијих година.

Промену по основу ревалоризације средства за које је у 2015. години била формирана ревалоризациона резерва и која настаје као привремена пореска разлика између амортизације обрачунате у рачуноводству и амортизације обрачунате по пореским прописима износи 75 хиљада динара.

в) Нереализовани добици/губици

Нереализовани губици у износу од 1.302 хиљада динара односе се на акуарске губитке по основу резервисања за отпремнине приликом одласка у пензију (у износу 1.063 хиљада динара) и за јубиларне награде (у износу 239 хиљада динара) у складу са МРС 19 – Примања запослених (Напомена 5.13.).

Актуарски добици су признати у укупном осталом резултату и признају се одмах у нераспоређеном добитку. Они се не рекласификују поново у добитку или губитку у наредном периоду.

За сврху правилног рачуноводног исказивања, а у складу са захтевима ИАС/ИФРС (International Accounting Standards/International Financial Reporting Standards), Предузеће је ангажовало привредно друштво „Аудитинг“ д.о.о. из Врњачке Бање, које је извршило обрачун резервисања за отпремнине запосленима приликом одласка у пензију и по основу примања јубиларних награда са стањем на дан 31.12.2015. године и 31.12.2016. године.

г) Нераспоређени добитак

Промене на нераспоређеном добитку односе се на следеће:

	2016.	2015.
Стање на почетку периода	105.876	44.398
Расподела дивиденди	196	
- исправка грешки из ранијих година		
Добит текуће године	53.181	105.876
Добит ранијих година		
Покриће губитка	105.485	44.398
Пренос у ресерве		
Пренос са ревалоризационих резерви		
- по основу отуђеног средства	505	
- по основу разлике у амортизацији		
Остала повећања/смањења		
Стање на крају периода	53.882	105.876

Јавно комунално предузеће „Чистоћа“ Крагујевац**Напомене уз финансијске извештаје за годину завршену 31. децембра 2016.***(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)*

Нераспоређени добитак у износу од 53.882 хиљаде динара односи се на нераспоређену добит текуће године у износу од 53.181 хиљада динара и нераспоређену добит претходних година у износу од 701 хиљада динара који чине:

- Реализација ревалоризационих резерви приликом расходања или отуђења средстава и преноси се директно на нераспоређену добит ранијих година у износу од 505 хиљада динара
- Остатак нераспоређене добити претходног периода на основу Одлуке о расподели добити број 12-7942 од 10.06.2016. године у износу од 196 хиљада динара

д) Губитак

Предузеће је изменило почетно стање акумулираног губитка за 2015. годину у износу од 23.899 хиљада динара (Напомена 4.) на основу:

- Резервисања за отпремнине и јубиларне награде (МРС 19-Примања запослених) 7.764 хиљада динара
- Добављачи у земљи (Споразум број 12-5166 од 24.04.2015. године) 18.609 хиљада динара
- Одлижене пореске обавезе 2.474 хиљаде динара

	Претходно исказано		Кориговано
	Година која се завршава 31.12.2015.	Корекција	Година која се завршава 31.12.2015.
Губитак	105.485	23.899	129.384

Губитак од 23.899 хиљаде динара је настао услед корекције почетног стања за 2015. годину. Предузеће је корекцију почетног стања вршило након Одлуке о расподели добити за 2015. годину број 12-7942 од 10.06.2016. године, коју је донео Надзорни одбор. Добит пословне 2015. године пре извршене корекције у износу од 105.876 хиљада динара је искоришћена за покриће губитка ранијих година па је корекција резултата извршена преко губитка ранијих година.

5.13. Дугорочна резервисања

	2016.	2015.
Резервисања за трошкове у гарантном року		
Резервисања за трошкове обнављања природних богатстава		
Резервисања за задржане кауције и депозите		
Резервисања за трошкове реструктурирања		
Резервисања за накнаде и друге бенефиције запослених	19.899	16.493
Резервисања за трошкове судских спорова	58.833	10.178
Остала дугорочна резервисања		
Укупно	78.732	26.671

Јавно комунално предузеће „Чистоћа“ Крагујевац**Напомене уз финансијске извештаје за годину завршену 31. децембра 2016.***(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)*

а) Резервисања за накнаде и друге бенифиције запослених

Накнаде и бенифиције запослених односе се на:

	2016.	2015.
Стање на почетку периода	16.493	6.065
Резервисања у току године		
- Отпремнине (Напомена 6.2.)	3.024	3.400
- Јубиларне награде (Напомена 6.2.)	787	
Искоришћена резервисања у току године	(405)	(736)
Стање на крају периода (пре корекције)	19.899	8.729
Корекција 31.12.2015.		7.764
-Отпремнине (Напомена 6.2.)		2.020
-Јубиларне награде (Напомена 6.2.)		5.744
Стање на крају периода (после корекције)	19.899	16.493

За сврху правилног рачуноводственог исказивања, а у складу са захтевима МРС/МСФИ, Предузеће је ангажовало привредно друштво „Аудитинг“ д.о.о. из Врњачке Бање, које је извршило обрачун резервисања за отпремнине запосленима приликом одласка у пензију и по основу примања јубиларних награда са стањем на дан 31.12.2015. године (Напомена 4.) и 31.12.2016. године.

	Преходно исказано		Кориговано
	Година која се завршава 31.12.2015.	Корекција	Година која се завршава 31.12.2015.
Резервисања за отпремнине	8.729	2.020	10.749
Резервисања за јубиларне награде	0	5.744	5.744
Укупно	8.729	7.764	16.493

Основ за састављање обрачуна резервисања за отпремнине приликом одласка у пензију и јубиларне награде:

- На основу члана 44. Правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама ЈКП „Чистоћа“ Крагујевац, дугорочно резервисање се признаје када постоји обавеза која је настала као резултат прошлог догађаја и када је вероватно да ће бити одлива ресурса који је потребан за намирање тих обавеза, као и да се износ тих обавеза може поуздано проценити
- На основу члана 64. Посебног колективног уговора за јавна предузећа у комуналној делатности на територији Републике Србије од 05.03.2015. године, Предузеће је убавези да запосленом у складу са општим актом исплати отпремнину при одласку у пензију најмање у висини три зараде коју је запослени остварио за месец који претходи месецу у којем се исплаћује отпремнина или три просечне зараде у Републици Србији према последње објављеном податку републичког органа надлежног за статистику, уколико је повољније за запосленог

- На основу члана 120. Закона о раду и члана 69. Посебног колективног уговора за јавна предузећа у комуналној делатности на територији Републике Србије од 05.03.2015. године, јубиларне награде се исплаћују запосленом поводом годишњице непрекидног рада код послодавца за десет година рада и сваког наредног јубилеја у износу од једне просечне месечне нето зараде исплаћене у Предузећу у претходном месецу у односу на месец када је право остварено
- Процењена стопа раста одређена је на основу члана 27в став 1. Закона о буџетском систему („Службени гласник РС”, бр. 54/09, 73/10, 101/10, 101/11, 93/12, 62/13, 63/13-исправка, 108/13, 142/14, 68/15-др. закон и 103/15) и Фискалне стратегије за 2017. годину са пројекцијама за 2018. и 2019. годину, којом су дефинисане мере финансијске консолидације које се односе на ограничавање раста зарада и броја запослених у јавном сектору
- За потребе резервисања у недостатку поузданијих показатеља, примењује се референтна стопа НБС као дисконтна стопа која је актуелна у моменту увођења резервисања
- Аткуарски добици/губици настали приликом поновне процене резервисања признају се у укупном осталом резултату
- Приликом обрачуна резервисања не узима се у обзир претпоставка модалитета, али се узима у обзир претпоставка флукуације запослених. Флукуација запослених се утврђује на основу просека уз уважавање сопствених искустава досадашњих и очекивања у наредном периоду
- Износ отпремнине коришћене за обрачун резервисања је износ просечне бруто зараде по запосленом за новембар месец, а према податку републичког органа надлежног за статистику
- Приликом обрачуна резервисања за отпремнине и јубиларне награде, нису узети у обзир запослени који су напустили Предузеће по социјалном програму. На дан 31.12.2015. године и 31.12.2016. године, било је запослених на одређено време, као и радника ЈКП „Нискоградња“ Крагујевац који су у ЈКП „Чистоћа“ Крагујевац пребачени на одређено време. За ове запослене није вршен обрачун резервисања

Предузеће одмерава резервисања по најбољој процени износа потребног за измирење те обавезе на датум извештавања.

Резервисања по основу примања запослених се врши у свим оним случајевима када вредност тих резервисања није безначајна. Материјално значајно резервисање по основу примања запослених је уколико његова кумулативно процењена вредност износи најмање 0,5% пословних прихода Предузећа за обрачунски период који претходи обрачунском периоду за који се уводи резервисање.

Претпоставке коришћење приликом израде обрачуна резервисања за отпремнине приликом одласка у пензију:

Јавно комунално предузеће „Чистоћа“ Крагујевац

Напомене уз финансијске извештаје за годину завршену 31. децембра 2016.

(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)

Датум резервисања	31.12.2015.	31.12.2016.
Дисконтна стопа	4,5%	4,0%
Процењена стопа раста просечне зараде	0,4%	0,4%
Процент флукуације	2%	2%
Износ отпремнине коришћене за обрачун	182.739,00	189.183,00

Претпоставке коришћење приликом израде обрачуна резервисања за јубиларне награде:

Датум резервисања	31.12.2015.	31.12.2016.
Дисконтна стопа	4,5%	4,0%
Процењена стопа раста просечне зараде	0,4%	0,4%
Износ отпремнине коришћене за обрачун	50.888,82	51.921,37

Ефекти обрачуна резервисања за отпремнине приликом одласка у пензију:

		у динарима
Р.бр.	Опис	2016. година
1.	Износ обавеза за резервисање на дан 01.01. претходне године	10.749.140,00
2.	Трошак текуће услуге рада	1.543.281,00
3.	Трошак прошлих услуга	
4.	Трошак камате	417.935,00
5.	Актуарски губитак	1.062.831,00
6.	Износ укидања у току текуће године раније формираног резервисања закључно са 31.12. претходне године по основу исплате отпремнине	300.760,00
7.	Износ обавезе за резервисање за отпремнине на дан 31.12. текуће године	13.472.426,00
8.	Пројектовани износ резервисања на дан 31.12. текуће године на основу претпоставки валидних на дан 31.12. претходне године за потребе утврђивања актуарских ефеката	12.409.596,00
9.	Износ стварно исплаћене отпремнине у току године	1.412.343,90
10.	Износ нето повећања, обавезе за резервисање	3.024.047,00

Јавно комунално предузеће „Чистоћа“ Крагујевац**Напомене уз финансијске извештаје за годину завршену 31. децембра 2016.***(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)*

Ефекти обрачуна резервисања за јубиларне награде:

Р.бр.	Опис	2016. година
1.	Износ обавеза за резервисање на дан 01.01. претходне године	5.743.993,00
2.	Трошак текуће услуге рада	255.93,00
3.	Трошак прошлих услуга	
4.	Трошак камате	227.887,00
5.	Актуарски губитак	239.416,00
6.	Износ укидања у току текуће године раније формираног резервисања закључно са 31.12. претходне године по основу исплате отпремнине	104.202,00
7.	Износ обавезе за резервисање за отпремнине на дан 31.12. текуће године	6.427.009,00
8.	Пројектовани износ резервисања на дан 31.12. текуће године на основу претпоставки валидних на дан 31.12. претходне године за потребе утврђивања актуарских ефеката	6.187.213,00
9.	Износ стварно исплаћене отпремнине у току године	564.276,00
10.	Износ нето повећања, обавезе за резервисање	787.218,00

Повећање обавеза по основу резервисања у 2016. години, у укупном износу од 3.811 хиљада динара евидентирано је у оквиру трошкова резервисања (Напомена 6.2.) у износу од 2.509 хиљада динара, док је остатак у износу од 1.302 хиљаде динара евидентран у оквиру капитала, на позицији актуарски добици (Напомена 5.12.).

Анализа осетљивости

Промене актуарских претпоставки на крају извештајног периода би утицао на износ обавезе по основу резервисања. Уколико би претпоставили промену дисконтне стопе на +/- 1%, износ промене обавезе за резервисања би био:

Дисконтна стопа			Ефекти смањења дисконтне стопе	Ефекти повећања дисконтне стопе
4,0%	3,0%	5,0%	3,6%	4,2%

Смањење дисконтне стопе од 1% узрокује повећање обрачунаог износа обавезе за резервисање за 3,6%, док повећање дисконтне стопе за 1% узрокује просечно смањење обрачунаог износа обавезе за резервисање за 4,2%.

б) Резервисања за трошкове судских спорова

Резервисања за трошкове судских спорова односе се на судске спорове, који се воде против Предузећа од стране пословних партнера.

Процена правног тима је да постоји велика вероватноћа да исходи ових спорова не буду у корист Предузећа што ће проузроковати настанак додатних трошкова. Резервисање по овом основу исказано је у износу од 58.833 хиљада динара на

Јавно комунално предузеће „Чистоћа“ Крагујевац

Напомене уз финансијске извештаје за годину завршену 31. децембра 2016.

(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)

основу Одлуке Надзорног одбора Предузећа број 12-5520 од 27.04.2017. године. Процена правног тима је да ће се судски спорови завршити у току 2017. године што подразумева да ће тада и бити искоришћено резервисање.

	2016.	2015.
Стање на почетку периода	10.178	24.681
Резервисања у току године (Напомена 6.2.)	55.394	10.077
Искоришћена резервисања у току године	(6.739)	(24.580)
Стање на крају периода	58.833	10.178

Предузеће је извршило процену очекиване вредности ових обавеза и формирало резервисања за трошкове судских спорова („Службени гласник РС“ бр. 35/2014).

Приликом резервисања узети су у обзир судски поступци пред судом у којима је предузеће тужено, и то:

- Судски поступци пред Основним судом у којима је ЈКП „Чистоћа“ тужена (радни спорови, накнада за експроприсано земљиште, накнада материјалне и нематеријалне штете, стицање без основа...) у износу од 55.898.306,76 динара
- Судски поступци пред Привредним судом у којима је ЈКП „Чистоћа“ тужена (резервисана средства се односе на трошкове поступка и накнаде на име кашњења у испуњавању обавезе, обзиром да су потраживања на име главног дуга већ укалкулисана у оквиру обавеза ЈКП „Чистоћа“ према добављачима) 2.934.604,52 динара

Наведени судски поступци чине укупна резервисања од у износу од 58.832.911,28 динара по Одлуци Надзорног одбора број 12-5520 од 27.04.2017. године.

Процена исхода спорова је дата условно, обзиром да је немогуће са сигурношћу прејудуцирати исход истих.

У споровима који се воде по основу накнаде нематеријалне и материјалне штете, а по основу уједа паса, пада на тротоару, пада на улици и сл. ЈКП „Чистоћа“ и Град Крагујевац су солидарни дужници. Наведене вредности спорова су дате условно сходно напред наведеним околностима о процени истих.

На основу Решења Основног суда у Крагујевцу број П-169/12 (нови бр. 98/16 од 06.12.2016. године) утврђена је укупна обавеза ЈКП „Чистоћа“ Крагујевац у износу од 112.481 хиљада динара на име накнаде за експроприсане непокретности, као и обавеза од 1.743 хиљада динара на име трошкова ванпарничног поступка. На ово Решење, ЈКП „Чистоћа“ Крагујевац је уложила Жалбу број 12-17019 од 27.12.2016. године и очекује да ће Суд исту усвојити утолико што ће утврдити износ накнаде према налазу вештака пољопривредне струке, а то је 1.600е по ару умето досадашњих 10.000е по ару колико су, као грађевинске процењене катастарске парцеле (КПБР 5320/6, 5320/5 и 5331 КО Крагујевац 4, насеље Институт). Процењена вредност спора на основу којег је извршено резервисање је 35.533 хиљада динара.

Јавно комунално предузеће „Чистоћа“ Крагујевац**Напомене уз финансијске извештаје за годину завршену 31. децембра 2016.***(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)*

На основу Решења Основног суда у Крагујевцу број П1-124/13 (нови бр. 56/16 од 11.01.2016. године) утврђена је укупна обавеза ЈКП „Чистоћа“ Крагујевац у износу од 5.650 хиљада динара на име накнаде за експроприсане непокретности, као и обавеза од 478 хиљада динара на име трошкова ванпарничног поступка. На ово Решење, ЈКП „Чистоћа“ Крагујевац је уложила Жалбу број 12-4343 од 29.03.2016. године и очекује да ће Суд исту усвојити утолико што ће утврдити износ накнаде према налазу вештака пољопривредне струке, а то је 1.600е по ару умето досадашњих 10.000е по ару колико су, као грађевинске катастарске парцеле (КПБР 5320/6, 5320/5 и 5331 КО Крагујевац 4, насеље Институт). Процењена вредност спора на основу којег је извршено резервисање је 2.711 хиљаде динара.

У досадашњој пракси експропријације земљишта за потребе депоније Јовановац утврђена је накнада за пољопривредно земљиште и она је износила 1.600е по ару. Имајући у виду ту праксу, дата је и процена како је напред наведено.

Процене у радним споровима дате су имајући у виду чињенично стање сваког конкретног предмета, а одлуке суда ће утврдити коначну вредност тужбених захтева.

5.14. Дугорочне обавезе

	2016.	2015.
Дугорочни кредити и зајмови у земљи	33.333	1.783
Остале дугорочне обавезе	19.920	45.615
Укупно	53.253	47.398

Кредитор	Рок отплате	Почетак отплате	Обезбеђење	Каматна стопа	Валута кредит узет	Износ
Уникредит банка ад	15.10.2017.	15.11.2012	менице+чистилица	5,21%	еур	0
Интеза банка а.д (Кредитна партија 53-420-1310064,7)	18.10.2018.	01.04.2017	менице	5,10%	рсд	19.444
Интеза банка а.д (Кредитна партија 53-420-1310065,5)	18.10.2018.	01.04.2017	менице	5,10%	рсд	13.889
1) Дугорочни кредити и зајмови у земљи						33.333
Одложене обавезе по основу јавних прихода(Репрограм по закључку Владе РС)	17.03.2018	17.04.2014	Гаранција Град Крагујевац	0,00%	рсд	19.920
2) Остале дугорочне обавезе						19.920
УКУПНО ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ (1 + 2)						53.253

Усаглашавање дугорочних обавеза са повериоцима врши се најмање једном годишње и са стањем на датум биланса, достављањем у писаном облику података о стању обавеза на тај дан. Под датумом биланса извршено је

усаглашавање дугорочних кредита и зајмова у земљи у износу од 33.333 хиљаде динара, што представља 100% од укупно исказаних дугорочних обавеза по том основу.

У току пословне 2016. године, Предузеће је измирило обавезе према кредитима:

- Дугорочни кредит добијен од Јубмес банке а.д. Београд по основу Уговора бр. 3365/2014 од 06.06.2014. године одобрен је на период од 2 године. Кредит је одобрен у износу од 33.000 хиљаде динара по уговореној годишњој каматној стопи од 11,95%. Као инструмент обезбеђења кредита дате су менице. Обавезе по овом кредиту измирене су 08.08.2016. године
- Дугорочни кредит добијен од банке Поштанска штедионица а.д. Београд по основу Уговора бр. 611130001 од 06.08.2014. године одобрен је на период од 2 године. Кредит је одобрен у износу од 35.000 хиљаде динара по уговореној годишњој каматној стопи од 9,90%. Као инструмент обезбеђења кредита дате су менице. Обавезе по овом кредиту су измирене 07.09.2016. године

Предузеће је испоставило ручну залогу на ауточистилицу РАВО 540 СТХ ЕУРО 50 по Уговору о наменском кредиту са Уникредит банком а.д. Београд, бр. Р 2233/12 од 15.10.2012. године.

У току 2016. године, Предузеће се кредитно задужило по више основа:

- На основу одлуке Надзорног одбора број 12-12372 од 22.09.2016. године и Одлуке Градског већа број 023-131/16-V од 28.09.2016. године. Потписан је Уговор о кредиту са Интеза банком ад Београд број 12-13642 од 19.10.2016. године по кредитној партији 53-420-13100064.7. Кредит је одобрен у износу од 35.000 хиљада динара по уговореној годишњој каматној стопи од 5,10%. Рок отплате кредита је 18.10.2018. године. Предузеће је узело кредит за измиривање обавеза према Пореској управи, обавеза по основу заосталих зарада према запосленима и одржавање текуће ликвидности
- На основу одлуке Надзорног одбора број 12-12213 од 20.09.2016. године и Одлуке Градског већа број 023-129/16-V од 22.09.2016. године. Потписан је Уговор о кредиту са Интеза банком ад Београд број 12-13641 од 19.10.2016. године по кредитној партији 53-420-13100065.5. Кредит је одобрен у износу од 25.000 хиљада динара по уговореној годишњој каматној стопи од 5,10%. Рок отплате кредита је 18.10.2018. године. Предузеће је узело кредит за измиривање обавеза према добављачима и измиривање обавеза према финансијским институцијама.

Остале обавезе Предузећа односе се на средства која су предмет репрограма за неплаћене порезе и доприносе по основу зарада и Споразума о одлагању пореског дуга закљученим са Пореском управом, а по одлуци Владе Републике Србије. Споразум о одлагању пореског дуга бр. 10-3629 од 17.04.2014. године гласи на износ 102.783 хиљаде динара. На дан 31.12.2016. године обавезе по основу наведеног споразума износе 19.920 хиљада динара.

Јавно комунално предузеће „Чистоћа“ Крагујевац**Напомене уз финансијске извештаје за годину завршену 31. децембра 2016.***(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)*

а) Дугорочни кредити и зајмови у земљи

Назив кредитора	2016.	2015.
Уникредит банка а.д.	0	1.783
Интеза банка ад (Кредитна партија 53-420-1310064.7)	19.444	0
Интеза банка ад (Кредитна партија 53-420-1310065.5)	13.889	0
Укупно	33.333	1.783

Доспеће дугорочних кредита је следеће:

	2016.	2015.
До 1 године (Напомена 5.16.)	28.476	33.453
Од 1 до 5 година	33.333	1.783
Преко 5 година	0	0
Укупно	61.809	35.236

Дугорочни кредит добијен од Уникредит банке а.д. по основу Уговора Р 2233/12 од 15.10.2012. године одобрен је на период од 5 година. Кредит је одобрен у износу од 9.895 хиљада динара по средњем курсу НБС на дан закључења уговора (88 хиљада евра) по уговореној годишњој каматној стопи од 5,21%. На датум биланса, део дугорочног кредита који доспева до годину дана у износу од 1.809 хиљада динара је пренет на обавезе по краткорочним кредитима.

Дугорочни кредит добијен од Интеза банке а.д. Београд по основу Уговора бр. 12-13642 од 19.10.2016. године по кредитној партији 53-420-13100064.7, одобрен је на период од 2 године. Кредит је одобрен у износу од 35.000 хиљада динара по уговореној годишњој каматној стопи од 5,10%. Као инструмент обезбеђења кредита дате су менице. На датум биланса, део дугорочног кредита који доспева до годину дана у износу од 15.556 хиљада динара је пренет на обавезе по краткорочним кредитима.

Дугорочни кредит добијен од Интеза банке а.д. Београд по основу Уговора бр. 12-13641 од 19.10.2016. године по кредитној партији 53-420-13100065.5, одобрен је на период од 2 године. Кредит је одобрен у износу од 25.000 хиљада динара по уговореној годишњој каматној стопи од 5,10%. Као инструмент обезбеђења кредита дате су менице. На датум биланса, део дугорочног кредита који доспева до годину дана у износу од 11.111 хиљада динара је пренет на обавезе по краткорочним кредитима.

Процена руководства је да ће у наредном периоду бити у могућности да уредно отплати кредит.

5.15. Одложена пореска средства и обавезе

Одложене пореске обавезе утврђене су на следећи начин:

	2016.	2015.
Одложени порез по основу опорезиве привремене разлике између књиговодствене вредности сталних средстава и њихове пореске основице		
Садашња књиговодствена вредност сталних средстава	174.035	185.483
Неотписана пореска вредност сталних средстава	75.722	85.517
Привремене пореске разлике	98.313	99.966
Пореска стопа	15%	15%
1. Одложене пореске обавезе	14.747	14.995
Одложена пореска средства по основу резервисања за отпремнине запосленима	2.985	2.474
Одложена пореска средства по основу обезвређења средстава		
Одложена пореска средства по основу обрачунатих а неплаћених јавних дажбина		
Одложена пореска средства по основу неискоришћених губитака		
2. Одложена пореска средства	2.985	2.474
Укупна одложене пореске обавезе (1-2)	11.762	12.521

	Преходно исказано		Кориговано
	Година која се завршава 31.12.2015.	Корекција	Година која се завршава 31.12.2015.
Одложене пореске обавезе	14.995	2.474	12.521

Корекција у износу од 2.474 хиљаде динара односе се на обрачун одложених пореских средстава за отпремнине на дан 31.12.2015. године у износу од 1.612 хиљада динара и обрачун одложених пореских средстава за јубиларне награде на дан 31.12.2015. године у износу од 862 хиљаде динара.

Промена на одложеним пореским обавезама односе се на следеће:

	2016.	2015.
Стање на почетку периода	12.521	0
Повећање по основу утврђеног одложеног пореза		14.995
Смањење по основу утврђеног одложеног пореза	248	
Остала повећања/(смањења)	(511)	(2.474)
Стање на крају периода	11.762	12.521

Јавно комунално предузеће „Чистоћа“ Крагујевац**Напомене уз финансијске извештаје за годину завршену 31. децембра 2016.***(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)*

Одложено пореско средство се признаје до износа за који је вероватно да ће будућа добит за опорезивање бити расположива и да ће се привремене разлике измирити на терет добити.

Закон о порезу на добит Републике Србије не предвиђа да се порески губици из текућег периода могу користити као основа за повраћај пореза плаћеног у претходним периодима. Међутим, губици који су исказани у пореском билансу могу се користити за умањење пореске основице будућих обрачунских периода, али не дуже од 5 година.

Преглед пренетих пореских губитака из претходних периода приказан је у наредном прегледу:

Година када је губитак остварен	Износ губитка	Износ искоришћеног губитка	Преостали пренети губитак	Година до које се губитак преноси
2014	112.202			2019
2015		72.596	39.606	2019
2016		39.606	/	
Укупно	112.202	112.202	/	

Предузеће је у 2016. години искористило порески губитак у износу од 39.606 хиљада динара за умањење пореске основице у текућој години.

5.16. Краткорочне финансијске обавезе

	2016.	2015.
Краткорочни кредити и зајмови од матичних и зависних правних лица		
Краткорочни кредити и зајмови од осталих повезаних лица		
Краткорочни кредити и зајмови у земљи	0	13.950
Краткорочни кредити и зајмови у иностранству		
Део дугорочних кредита и зајмова који доспева до једне године (Напомена 5.14.)	28.476	33.453
Део осталих дугорочних обавеза које доспевају до једне године		
Обавезе по краткорочним хартијама од вредности		
Обавезе по основу осталих средстава и средстава обустављеног пословања намењених продаји		
Остале краткорочне финансијске обавезе		
Укупно	28.476	47.403

Усаглашавање обавеза са повериоцима по основу краткорочних финансијских обавеза врши се најмање једном годишње, достављањем у писменом облику података о стању обавеза на тај дан. Под датумом биланса извршено је

Јавно комунално предузеће „Чистоћа“ Крагујевац

Напомене уз финансијске извештаје за годину завршену 31. децембра 2016.

(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)

усаглашавање краткорочних финансијских обавеза у износу од 28.476 хиљада динара, што представља 100% од укупно исказаног износа.

Кредитор	Рок отплате	Почетак отплате	Обезбеђење	Каматна стопа	Валута у којој је кредит узет	Износ у страној валути	Износ
1	2	3	4	5	6	7	8
Интеза банка а.д.	11.12.2015.	09.12.2016.	Менице	20,60%	РСД		0
КБМ банка а.д.	31.08.2015.	07.06.2016.	Менице	11,58%	РСД		0
Краткорочни кредити и зајмови у земљи							0
Уникредит банка а.д.	15.10.2017.	15.11.2012.	Менице и ауточистилица	5,21%	ЕУР	15	1.809
Интеза банка а.д. (Кредитна партија 53-420-1310064,7)	18.10.2018.	01.04.2017.	Менице	5,10%	РСД		15.556
Интеза банка а.д. (Кредитна партија 53-420-1310065,5)	18.10.2018.	01.04.2017.	Менице	5,10%	РСД		11.111
Остале краткорочне финансијске обавезе							28.476
УКУПНО КРАТКОРОЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ОБАВЕЗЕ							28.476

Промене краткорочних финансијских обавезе односе се на следеће:

	2016.	2015.
Стање на почетку периода	47.403	98.243
Новопримљени кредити и позајмице	28.505	17.961
Остала повећања	2.200	
Отплате	47.432	68.801
Остала смањења	2.200	
Стање на крају периода	28.476	47.403

Обавезе по основу кредита исказане на датум биланса састоје се од обавеза исказних у следећим валутама:

Доспеће краткорочних кредита је следеће:

	2016.	2015.
До 1 месеца	181	9.713
Од 1 до 3 месеца	362	9.910
Од 3 до 12 месеци	27.933	27.780
Укупно	28.476	47.403

Краткорочни кредит добијен од банке Интеза а.д. Београд (дозвољени минус по текућем рачуну) по основу Уговора број 005309-7512-111215 од 11.12.2015. године одобрен је на период од годину дана. Кредит је одобрен у износу од 8.000 хиљада

Јавно комунално предузеће „Чистоћа“ Крагујевац
Напомене уз финансијске извештаје за годину завршену 31. децембра 2016.

(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)

динара по уговореној годишњој каматној стопи од 20,60%. Кредитна партија је затворена у децембру 2016. године.

Краткорочни кредит добијен од КБМ банке а.д. Крагујевац по основу Уговора број 00-420-0200570.5 од 31.08.2015. године одобрен је на период од 10 месеци. Кредит је одобрен у износу од 9.691 хиљада динара по уговореној годишњој каматној стопи од 11,58%. Као инструмент обезбеђења кредита дате су менице. Кредитна партија је затворена у јуну 2016. године.

На основу одлуке Надзорног одбора број 12-9471 од 14.07.2016. године и Одлуке Градског већа број 023-17/16-V од 05.09.2016. године, предузеће је потписало Уговор о револвинг кредиту са Директном банком ад Крагујевац број 12-15376 од 23.11.2016. године по кредитној партији 00-420-1100220.4. Кредит је одобрен у износу од 8.000 хиљада динара по уговореној годишњој каматној стопи од 6,90% на искоришћени износ кредита. Рок отплате кредита је 22.11.2017. године. Средства по овом кредиту нису коришћења закључно са 31.12.2016. године.

Обавезе су усаглашене са кредитором.

Предузеће је краткорочне кредите исказало по средњем курсу на дан биланса, а остале краткорочне обавезе (дугорочне које доспевају до годину дана) исказало по уговореном курсу банке.

Курсне разлике исказане су у оквиру финансијских расхода и прихода. Процена руководства је да ће у наредном периоду бити у могућности да уредно отплати кредит.

Остала повећања и смањења у износу од 2.200 хиљаде динара односе се на позајмице од ЈКП „Паркинг сервис“ Крагујевац по основу Уговора о зајму новца број 12-497 од 18.01.2016. године у износу од 200 хиљада динара и Уговора о позајмици новчаних средстава број 12-6638 од 13.05.2016. годину у износу од 1.000 хиљада динара и Уговора о зајму новца број 12-7929 од 20.06.2016. године у износу од 1.000 хиљада динара. Обавезе по овом основу су измирене у складу са уговорима.

5.17. Примљени аванси, депозити и кауције и обавезе из пословања

	2016.	2015.
Примљени аванси, депозити и кауције	1.048	2.430
Добављачи – матична и зависна правна лица у земљи		
Добављачи – матична и зависна правна лица у иностранству		
Добављачи – остала повезана лица у земљи		
Добављачи – остала повезана лица у иностранству		
Добављачи у земљи	127.301	130.899
Добављачи у иностранству	30.189	0
Остале обавезе из пословања	5.941	778
Укупно	164.479	134.107

Јавно комунално предузеће „Чистоћа“ Крагујевац**Напомене уз финансијске извештаје за годину завршену 31. децембра 2016.***(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)*

Примљени аванси у износу од 1.048 хиљада динара се односе на уплате корисника услуга за основне делатности Предузећа.

Структура најзначајних примљених аванса односи се на следеће кориснике услуга:

Назив	Стање на 31.12.2016.	Учешће у%
Физичка лица за корпе и превоз воде	146	13,93
Дом ученика средњих школа	136	12,98
Прва крагујевачка гимназија	70	6,68
ПГП Колашинац доо	35	3,34
Остала правна и физичка лица	661	63,07
Укупно	1.048	100

Усаглашавање обавеза са повериоцима по основу аванса врши се једном годишње са стањем на датум биланса, достављањем у писаном облику података о стању обавеза на тај дан. Под датумом биланса извршено је усаглашавање обавеза из пословања:

	Број ИОС-а	Учешће у %
Усаглашени ИОС-и	11	55
Неусаглашени ИОС-и	9	45
Укупно примљено ИОС-а	20	100

Предузеће је у текућој години извршило корекцију на терет почетног стања нераспоређене добити у износу од 18.609 хиљада динара на основу Споразума о уплати трошкова предујма за рад извршитеља број 12-5166 од 24.04.2015. године, закљученим са ЈСП „Крагујевац“. Корекција упоредних подата извршена је на позицијама добављачи у земљи и остали расходи (Напомена 6.6.).

	Преходно исказано		Кориговано
	Година која се завршава 31.12.2015.	Корекција	Година која се завршава 31.12.2015.
Добављачи	112.290	18.609	130.899

Јавно комунално предузеће „Чистоћа“ Крагујевац

Напомене уз финансијске извештаје за годину завршену 31. децембра 2016.

(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)

Структура најзначајних обавеза према добављачима у 2016. години, односи се на следећа правна лица:

Назив правног лица	2016.	Учешће у%
Предузеће за путеве Крагујевац	13.834	10,57
Кристал со доо	12.265	9,37
ОБИ доо	9.271	7,08
Градска агенција за саобраћај	8.750	6,68
Матица доо	7.969	6,09
Марко Транс Карго доо	4.793	3,66
Чајка М доо	2.274	1,74
МС комерц доо	1.617	1,24
Електропривреда Србије	1.520	1,16
Вискол 2003 доо	1.366	1,04
Остали добављачи	67.240	51,37
Укупно	130.899	100

Усаглашавање обавеза са повериоцима по основу обавеза из пословања врши се на захтев добављача у току пословне године, достављањем у писаном облику података о стању обавеза. Под датумом биланса извршено је усаглашавање обавеза из пословања:

	Број ИОС-а	Учешће у %
Усаглашени ИОС-и	11	11,46
Неусаглашени ИОС-и	85	88,54
Укупно примљено ИОС-а	96	100

Доспеће обавеза из пословања је следеће:

Назив	Преко годину дана	До годину дана	Укупно
Добављачи у земљи	12.844	85.656	98.500
Добављачи-обавезе за предујам	0	11.804	11.804
Добављачи-сумњиве и спорне обавезе	0	19.009	19.009
Добављачи у земљи-за нефактурисане обавезе	330	1.256	1.586
Укупно	13.174	117.725	130.899

Обавезе према добављачима за предујам у износу од 11.804 хиљада динара односе се на обавезе по Споразуму о уплати трошкова предујма за рад извршитеља број 12-5166 према ЈСП „Крагујевац“.

Обавезе према добављачима - сумњиве и спорне обавезе у износу од 19.009 хиљада динара односе се на обавезе према добављачу Кнез Петрол доо, као најповољнијег понуђача за погонска горива у централизованој јавној набавци у

Јавно комунално предузеће „Чистоћа“ Крагујевац**Напомене уз финансијске извештаје за годину завршену 31. децембра 2016.***(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)*

отвореном поступку који је спровела градска управа, по питању неусклађености фактурисаних и уговорених цена.

Обавезе према добављачима у иностранству у износу од 30.189 хиљада динара односе се на:

Назив	Износ
Unit Export LTD	30.177
Tenzovаhу	12
Укупно	30.189

На датум биланса обрачунате су курсне разлике на стање девизних обавеза, по средњем курсу НБС (563/436).

Остале обавезе из пословања у износу од 5.941 хиљада динара се односе на обавезе према извршитељима на основу закључака о извршењу.

5.18. Остале краткорочне обавезе

	2016.	2015.
Обавезе из специфичних послова	4.026	2.674
Нето обавезе по основу зарада и накнада зарада	11.506	50.558
Обавезе за порезе и доприносе на зараде и накнаде зарада на терет запосленог	4.381	20.279
Обавезе за порезе и доприносе на зараде и накнаде зарада на терет послодавца	2.836	12.335
Обавезе за бруто накнаде зарада које се рефундирају	169	1.208
Обавезе по основу камата и трошкова финансирања	14.040	2.614
Обавезе по основу учешћа у добитку	0	0
Обавезе према запосленима по основу службеног путовања, смештаја, отпремнине и друго	2.782	792
Обавезе према огранима управљања	178	371
Обавезе према физичким лицима за накнаде по уговорима	1.453	906
Остале обавезе	5.519	4.626
Укупно	46.890	96.363

Обавезе из специфичних послова у износу од 4.026 хиљаде динара односе се на обавезе према извршитељима за предмете у току.

Обавезе по основу зарада и накнада зарада у износу од 18.723 хиљада динара и припадајући порези и доприноси по том основу, односе се на обрачунате, а неисплаћене зараде за децембар 2016. године. Обавезе по основу зарада и накнада зарада за децембар 2016. године измирене су у јануару 2017. године. У току 2016. године измирене су обавезе за делове неисплаћених зарада запослених за месец април, јул, август, септембар и октобар 2014. године.

Јавно комунално предузеће „Чистоћа“ Крагујевац

Напомене уз финансијске извештаје за годину завршену 31. децембра 2016.

(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)

Обавезе за бруто накнаде зарада које се рефундирају у износу од 169 хиљада динара односе се на обрачунате, а неисплаћене обавезе за боловања преко тридесет дана, породилшко боловање и јавне радове. Обавезе по овом основу су исплаћене у јануару 2017. године.

Обавезе по основу камата и трошкова финансирања у износу од 14.040 хиљада динара односе се на доспеле, а неплаћене камате по основу:

- Кредита код Банке Интеза а.д. по основу дугорочних кредита у износу од 264 хиљаде динара. Камате по основу кредита су измирене 04.01.2017. године
- Камате за порез на имовину и градско грађевинско земљиште у износу од 1.067 хиљаду динара. У 2017. години, Градска пореска управа града Крагујевца је издала Решење број 435-1315/16-VIII од 30.01.2017. године, по захтеву за одлагање плаћења дуговног пореза. Одлагање плаћања пореског дуга је на 24 месечне рате и не садржи камату за тај дуг, а камата ће бити отписана уколико се обавезе измирене у року који је предвиђен овим Решењем
- Камате према Споразуму о одлагању пореског дуга у износу од 12.709 хиљада динара. Део обавеза за камате је измирен у 2017. години

У 2017. години, Пореска управа је приписала камату ЈКП „Чистоћа“ Крагујевац која на дан 24.04.2017. године износи 25.483 хиљада динара.

Обавезе по основу камата и трошкова су усаглашене на датум биланса по свим наведеним основама.

Обавезе по основу учешћа у добитку односе се на обавезу исказану по основу Одлуке Надзорног одбора ЈКП „Чистоћа“ Крагујевац о расподели добити број 12-7942 од 10.06.2016. године и Закључка Градског већа о утврђивању Предлога одлуке о давању сагласности на Одлуку о расподели добити ЈКП „Чистоћа“ Крагујевац број 023-120/16-V. Укупна обавеза по овом основу је износила 196 хиљада динара, која је на датум биланса исплаћена у потпуности.

Обавезе према запосленима у износу од 2.872 хиљаде динара измирене су у 2017. години и односе се на:

Назив	Износ
Обавезе према запосленима за накнаду за трошкове превоза	458
Обавезе према запосленима за неискоришћени годишњи одмор	166
Обавезе према запосленима за накнаду трошкова на службеном путу	46
Обавезе према запосленима за отпремнине (по социјалном програму)	2.112
Укупно	2.872

Обавезе према огранима управљања у износу од 178 хиљада динара су делимично измирене у 2017. години.

Обавезе према физичким лицима за накнаде по уговорима у износу од 1.453 хиљада динара односе се на накнаде за децембар 2016. године и у потпуности су измирене у 2017. години.

Остале обавезе у износу од 5.519 хиљада динара се односе на чланарине коморама.

5.19. Обавезе за порез на додату вредност, обавезе за остале порезе, доприносе и друге дажбине и пасивна временска разграничења

	2016.	2015.
Обавезе за порез на додату вредност	3.225	950
Обавезе за остале порезе, доприносе и друге дажбине	43.973	29.178
Унапред обрачунати трошкови		
Унапред наплаћени приходи		
Разграничени зависни трошкови набавке		
Одложени приходи и примљене донације	299.883	11.708
Разграничени приходи по основу потраживања		
Остала пасивна временска разграничења		
Укупно	347.081	41.836

Обавезе за порез на додату вредност у износу од 3.225 хиљаде динара односе се на издате грађевинске ситуације у складу са Законом о порезу на додату вредност Републике Србије („Сл. гласник“ РС бр. 84/2004, 86/2004 - испр., 61/2005, 61/2007, 93/2012, 108/2013, 6/2014 - усклађени дин. изн., 68/2014 - др. закон, 142/2014, 5/2015 - усклађени дин. изн. и 83/2015, 108/2016), код којих се промет сматра извршеним даном овере изведених радова од стране надзорног органа. Обавезе за порез на додату вредност су исказане у пореској пријави ПП ПДВ за јануар 2017. године.

Обавезе за остале порезе, доприносе и друге дажбине износу од 43.973 хиљаде динара, односе се на:

- Обавезе по Споразуму о одлагању пореског дуга до годину дана у износу од 25.760 хиљада динара. Ова обавеза се измирује у једнаким месечним ратама током године
- Обавезе за порез из резултата у износу од 13.969 хиљада динара
- Обавезе у износу од 2.217 хиљада динара односе се на порез на имовину по основу Решења Пореске управе који је делимично измирен у 2017. години. У 2017. години, Градска пореска управа града Крагујевца је издала Решење број 435-1315/16-VIII од 30.01.2017. године, по захтеву за одлагање плаћења дуговог пореза. Одлагање плаћања пореског дуга је на

Јавно комунално предузеће „Чистоћа“ Крагујевац

Напомене уз финансијске извештаје за годину завршену 31. децембра 2016.

(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)

24 месечне рате и не садржи камату за тај дуг, а камата ће бити отписана уколико се обавезе измирене у року који је предвиђен овим Решењем.

- Обавезу за привремено умањење личних доходака по Одлуци Владе у износу од 976 хиљада динара која је измирена у јануару 2017. године
- Обавезе за порезе и доприносе за привремено повремене послове у износу од 971 хиљада динара који је измирен у јануару 2017. године
- Остале обавезе на порез у износу од 80 хиљада динара који је измирен у јануару 2017. године

Одложени приходи и примљене донације у износу од 299.883 хиљада динара односе се на обавезе по основу примљених субвенција и условљених донација и то:

Донација Чешке владе (Монтажни контејнери за депонију)	582
Донација града за инвестиције - Азил зоохигијена	7.694
Донација Министарства пољопривреде и заштите животне средине (Решење о распореду средстава буџета Републике Србије број 401-00-4542/2016-15 од 27.12.2016. године) за изградњу рециклажног центра	42.050
Субвенције ГУ града Крагујевца по Уговору број са ЕБРД за пластичне канте (Напомена 5.7.)	8.131
Субвенције ГУ града Крагујевца по Уговору број са ЕБРД за металне контејнере (Напомена 5.7.)	72.368
Субвенције ГУ града Крагујевца по Уговору број са ЕБРД за камионе смећаре (Напомена 5.7.)	169.058
Укупно	299.883

Јавно комунално предузеће „Чистоћа“ Крагујевац

Напомене уз финансијске извештаје за годину завршену 31. децембра 2016.

(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)

6. БИЛАНС УСПЕХА**6.1. Пословни приходи**

	2016.	2015.
Приходи од продаје робе	11.575	10.702
Приходи од продаје производа и услуга	683.075	607.377
Приходи од премија, субвенција, дотација, донација и сл.	18.907	17.287
Други пословни приходи	0	1
Укупно	713.557	635.367

а) Приходи од продаје робе, производа и услуга

	2016.	2015.
Приходе од продаје робе, производа и услуга на домаћем тржишту	694.650	618.079
Приходе од продаје робе, производа и услуга на иностраном тржишту		
Укупно	694.650	618.079

Приходи од продаје робе у износу од 11.575 хиљада динара су приходи који су остварени од продаје робе на домаћем тржишту и односе се на:

Назив	2016.	2015.
Приходи од продаје робе - канте и контејнери	2.513	1.529
Приходи од продаје робе - секундарне сировине	8.537	8.682
Приходи од продаје робе - бифе	525	491
Укупно	11.575	10.702

Приходи од продаје услуга у износу од 683.075 хиљаде динара односе се на приходе од основне и помоћних делатности Предузећа и исти се односе на:

Назив	2016.	2015.
Приходи од продатих услуга - привреда	146.322	144.384
Приходи од продатих услуга - грађани	209.100	208.808
Приходи од продатих услуга - предузетници	31.868	32.978
Приходи од продатих услуга - сеоска насеља	12.899	12.930
Приходи од услуга - зоохигијена	5.646	7.579
Приходи од услуга - јавна хигијена и кишна канализација	63.099	63.747
Приходи од одржавања услуга улица и тротоара	19.938	54.587
Приходи од зимског одржавања локалних путева	46.085	22.601
Приходи од асфалтирања локалних и некатегорисаних путева	142.358	40.387
Приходи од димничарских услуга	2.054	1.678
Остали приходи	3.706	17.698
Укупно	683.075	607.377

Јавно комунално предузеће „Чистоћа“ Крагујевац

Напомене уз финансијске извештаје за годину завршену 31. децембра 2016.

(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)

б) Приходи од премија, субвенција, дотација, донација и сл.

	2016.	2015.
Приходи од премија, субвенција, дотација, регреса, компензација и повраћаја пореских дажбина	15.475	16.660
Приходи по основу условљених донација	3.432	627
Укупно	18.907	17.287

Приходи од премија, субвенција, дотација у износу од 15.475 хиљада динара се односе на:

- Субвенције Скупштине града за неисплаћене зараде запослених који су раскинули радни однос по Закону о начину одређивања максималног броја запослених у јавном сектору 1.653 хиљада динара
- Субвенција Скупштине Града за откуп земљишта од физичког лица на депонији у Јовановцу 13.822 хиљада динара

Приходе од условљених донација за 2016. годину чине:

Монтажни контејнери на депонији	74
Вага на депонији	30
Азил за псе зоохигијена	346
Земља на депонији	2.982
Укупно	3.432

в) Други пословни приходи

	2016.	2015.
Приходи од закупнина	0	1
Приходи од чланарина		
Приходи од тантијема и лиценцих накнада		
Остали пословни приходи		
Укупно	0	1

6.2. Пословни расходи

	2016.	2015.
Набавна вредност продате робе	4.784	4.449
Приходи од активирања учинака и робе	(12.217)	
Повећање вредности залиха недовршених и готових производа и недовршених услуга		
Смањење вредности залиха недовршених и готових производа и недовршених услуга		
Трошкови материјала	127.067	77.526
Трошкови горива и енергије	56.050	52.856
Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи	303.640	285.741
Трошкови производних услуга	46.404	14.573
Трошкови амортизације	12.294	16.601
Трошкови дугорочних резервисања	57.904	21.241
Нематеријални трошкови	16.724	17.312
Укупно	612.650	490.299

а) Набавна вредност продате робе

	2016.	2015.
Набавна вредност (канте и контејнери)	2.200	1.407
Набавна вредност (секундарне сировине)	2.131	2.627
Набавна вредност (роба у бифеу)	453	415
Укупно	4.784	4.449

б) Приходи од активирања учинака и робе

	2016.	2015.
Приходи од активирања или потрошње производа и услуга за сопствене потребе	12.217	0
Укупно	12.217	0

Приходи од активирања учинака и робе у износу од 12.217 хиљада динара се односе на изградњу приступног пута рециклажног центра у износу од 9.923 хиљада динара и платоа рециклажног центра у износу од 2.294 хиљаде динара.

Јавно комунално предузеће „Чистоћа“ Крагујевац

Напомене уз финансијске извештаје за годину завршену 31. децембра 2016.

(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)

в) Трошкови материјала и трошкови горива и енергије

	2016.	2015.
Трошкови материјала за израду	93.820	57.715
Трошкови осталог материјала (режијског)	5.016	4.525
Трошкови горива и енергије	56.050	52.856
Трошкови резервних делова	19.012	10.787
Трошкови једнократног отписа алата и инвентара	9.219	4.499
Укупно	183.117	130.382

г) Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи

	2016.	2015.
Трошкови зарада и накнада зарада (брutto)	204.133	211.762
Трошкови пореза и доприноса на зараде и накнаде зарада на терет послодавца	36.597	37.954
Трошкови накнада по уговору о делу	545	113
Трошкови накнада по ауторским уговорима	15	0
Трошкови накнада по уговору о привременим и повременим пословима	20.403	12.929
Трошкови накнада физичким лицима по основу осталих уговора	0	0
Трошкови накнада директору, односно члановима органа управљања и надзора	829	740
Остали личне расходи и накнаде	41.118	22.243
Укупно	303.640	285.741

Трошкови осталих личних расхода и накнада у износу од 41.118 хиљада динара односе се на:

- Солидарну помоћ запосленима 489 хиљада динара
- Дневнице за службена путовања 323 хиљаде динара
- Накнаде за превоз запослених 9.210 хиљада динара
- Накнаде за помоћ запосленима 172 хиљаде динара
- Трошкови отпремнина и јубиларних награда 19.277 хиљада динара
- Умањење личних доходака по одлуци Владе 11.647 хиљада динара

Јавно комунално предузеће „Чистоћа“ Крагујевац**Напомене уз финансијске извештаје за годину завршену 31. децембра 2016.***(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)*

д) Трошкови производних услуга

Трошкови производних услуга односе се на:

	2016.	2015.
Трошкове услуга на изради учинака	19.025	0
Трошкове транспортних услуга	5.733	3.040
Трошкове услуга одржавања	14.661	7.999
Трошкове закупнина	4.724	1.702
Трошкове сајмова	34	0
Трошкове рекламе и пропаганде	61	172
Трошкове истраживања	0	0
Трошкове развоја који се не капитализују	0	0
Трошкове осталих услуга	2.166	1.660
Укупно	46.404	14.573

Трошкови осталих услуга у износу од 2.166 хиљаде динара односе се на:

- Трошкови заштите на раду 214 хиљада динара
- Трошкови израде елабората 640 хиљада динара
- Остали трошкови одржавања и комуналних услуга 1.312 хиљада динара

ђ) Трошкови амортизације и дугорочних резервисања

	2016.	2015.
Трошкови амортизације (Напомена 5.1.,5.2. и 5.3.)	12.294	16.601
Трошкови резервисања за гарантни рок		
Резервисања за трошкове обнављања природних богатстава		
Резервисања за задржане кауције и депозите		
Резервисања за трошкове реструктурирања		
Резервисања за накнаде и друге бенефиције запослених (Напомена 5.13.)	2.509	11.164
Остала дугорочна резервисања (Напомена 5.13.)	55.395	10.077
Укупно	70.198	37.842

	Преходно исказано		Кориговано
	Година која се завршава 31.12.2015.	Корекција	Година која се завршава 31.12.2015.
Трошкови резервисања за отпремнине	3.400	2.020	5.420
Трошкови резервисања за јубиларне награде	0	5.744	5.744
Укупно	3.400	7.764	11.164

Јавно комунално предузеће „Чистоћа“ Крагујевац

Напомене уз финансијске извештаје за годину завршену 31. децембра 2016.

(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)

е) Нематеријални трошкови

Нематеријални трошкови односе се на:

	2016.	2015.
Трошкове непроизводних услуга	3.022	4.434
Трошкове репрезентације	290	195
Трошкове премија осигурања	1.414	1.393
Трошкове платног промета	948	1.079
Трошкове чланарина	947	986
Трошкове пореза	892	952
Трошкове доприноса	0	0
Остали нематеријални трошкови	9.211	8.273
Укупно	16.724	17.312

Остали нематеријални трошкови у износу од 9.211 хиљада динара односе се на:

- Трошкове накнада за услуге СОН-а 8.168 хиљада динара
- Трошкове накнаде за коришћење података 82 хиљаде динара
- Трошкове републичких административних такси 152 хиљаде динара
- Трошкови огласа 20 хиљада динара
- Остале непоменуте нематеријалне трошкове 789 хиљада динара

6.3. Финансијски приходи

	2016.	2015.
Финансијски приходи од матичних и зависних правних лица		
Финансијски приходи од осталих повезаних лица		
Приходи од камата (од трећих лица)	15.958	24.269
Позитивне курсне разлике (према трећим лицима)	2	0
Приходи по основу ефеката валутне клаузуле (према трећим лицима)		
Приходи од учешћа у добитку придружених правних лица и заједничких подухвата		
Остали финансијски приходи	0	126
Укупно	15.960	24.395

Приходи од камата у износу од 15.958 хиљада динара обухватају обрачунате камате правним и физичким лицима за неблаговремено плаћање обавеза по издатим месечним рачунима, обрачунате камате правним лицима по судским пресудама и камате које је служба СОН-а наплатила и пренела на пословни рачун Предузећа.

6.4. Финансијски расходи

	2016.	2015.
Финансијски расходи из односа са матичним и зависним правним лицима		
Финансијски расходи из односа са осталим повезаним правним лицима		
Расходи камата (према трећим лицима)	22.275	20.413
Негативне курсне разлике (према трећим лицима)	30	22
Расходи по основу ефеката валутне клаузуле (према трећим лицима)	28	0
Расходи од учешћа у губитку придружених правних лица и заједничких подухвата		
Расходи по основу ефеката уговорене заштите од ризика, који не испуњавају услове да се искажу у оквиру осталог свеобухватног добитка		
Остали финансијски расходи	313	473
Укупно	22.646	20.908

Расходи камата према трећим лицима у износу од 22.275 хиљаде динара односе се на:

- Расходе камата из дужничко поверилачких односа 3.451 хиљаде динара
- Расходе камата по кредитима пословних банака 2.846 хиљада динара
- Расходе камата за неблаговремено плаћање јавних прихода 15.978 хиљада динара

У складу са чланом 78. Правилника о контном оквиру („Службени гласник РС“ број 95), Предузеће је износ разграничених нето ефеката обрачунате уговорене валутне клаузуле у износу од 28 хиљада динара и разграничених нето ефеката обрачунатих курсних разлика у износу од 30 хиљада динара пренело на терет финансијских расхода приликом састављања финансијских извештаја за 2016. годину.

Остали финансијски расходи у износу од 313 хиљада динара се односе на трошкове обраде кредита код пословних банака.

6.5. Остали приходи и приходи од усклађивања вредности имовине

	2016.	2015.
Остали приходи	17.443	14.215
Приходи од усклађивања вредности имовине	16.405	237
Укупно	33.848	14.452

Остали приходи односе се на:

	2016.	2015.
Добитке од продаје нематеријалне имовине, некретнина, постројења и опреме	1.509	216
Добитке од продаје биолошких средстава		
Добитке од продаје учешћа и хартија од вредности		
Добитке од продаје материјала	95	
Вишкове		6
Наплаћена отписана потраживања		26
Приходе по основу ефеката уговорене заштите од ризика који не испуњавају услове да се искажу у оквиру осталог свеобухватног резултата	2	2
Приходе од смањења обавеза	2.527	
Приходе од укидања дугорочних и краткорочних резервисања		6.277
Приходи од усклађивања вредности залиха	674	
Остале непоменуте приходе	12.636	7.688
Укупно	17.443	14.215

Добици од продаје нематеријалне имовине, некретнина, постројења и опреме у износу од 1.509 хиљада динара се односе на продају расходованих основних средстава:

- Контејнери (Извештај комисије за попис 10-9775 од 22.07.2016. године, Одлука Надзорног одбора број 12-10534 од 11.08.2016. године и Одлуке Градског већа број 023-124/16-V од 15.09.2016. године) 737 хиљада динара
- Теретно возила ФАП-смећар (Извештај комисије за попис 10-9775 од 22.07.2016. године, Одлука Надзорног одбора број 12-10534 од 11.08.2016. године) 133 хиљада динара
- Теретно возила Ренаулт-смећар (Извештај комисије за попис 10-9775 од 22.07.2016. године, Одлука Надзорног одбора број 12-10534 од 11.08.2016. године и Одлуке Градског већа број 023-124/16-V од 15.09.2016. године) 179 хиљада динара
- Комби (Извештај комисије за попис 10-9775 од 22.07.2016. године, Одлука Надзорног одбора број 12-10534 од 11.08.2016. године и Одлуке Градског већа број 023-124/16-V од 15.09.2016. године) 19 хиљада динара
- Основна средства (Одлука о усвајању Извештаја о редовном годишњем попису број 12-1112 од 27.01.2017. године) 441 хиљада динара

Јавно комунално предузеће „Чистоћа“ Крагујевац**Напомене уз финансијске извештаје за годину завршену 31. децембра 2016.***(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)*

Предузеће је оприходовало примљене авансе и обавезе старије од три године по Одлуци о усвајању извештаја о редовном годишњем попису број 12-1112 од 27.01.2017. године у износу од 2.527 хиљаде динара.

Остали непоменути приходи у износу од 12.636 хиљада динара односе се на:

➤ Приходе по основу наплате пенала, казни, штета и сл. од других правних лица	3.773 хиљаде динара
➤ Приходе по основу наплаћених судских такси	12 хиљада динара
➤ Приходе од управљања амбалажним отпадом	1.831 хиљада динара
➤ Приходе од наплаћених извршитеља (СОН)	4.829 хиљада динара
➤ Остали непоменути приходи	2.191 хиљаде динара

Приходи од усклађивања вредности имовине односе се на:

	2016.	2015.
Приходе од усклађивања вредности биолошких средстава		
Приходе од усклађивања вредности нематеријалне имовине		
Приходе од усклађивања вредности некретнина, постројења и опреме		
Приходе од усклађивања вредности дугорочних финансијских пласмана и хартија од вредности расположивих за продају		
Приходе од усклађивања вредности залиха		
Приходе од усклађивања вредности потраживања и краткорочних финансијских пласмана	16.405	237
Приходе од усклађивања вредности остале имовине		
Укупно	16.405	237

Приходи од усклађивања вредности се односе на:

➤ Наплаћена потраживања од предузетника брисаних из регистра АПР-а који су у претходном периоду били исправљени (Напомена 5.6.)	93 хиљаде динара
➤ Наплаћена потраживања од купаца у земљи-привреда, који су у претходном периоду били исправљени (Напомена 5.6.)	9.443 хиљада динара
➤ Наплаћена потраживања од ЈП „Предузеће за изградњу града“ која су у претходном периоду била исправљена (Напомена 5.6.)	3.352 хиљаде динара.
➤ Приходе од смањења исправке вредности потраживања по основу Уговора о јемству-Шумадија сајам доо и ЈКП „Нискоградља“	1.577 хиљада динара
➤ Приходе од смањења исправке вредности потраживања краткорочних финансијских пласмана-Шумадија сајам доо	1.940 хиљаде динара

Јавно комунално предузеће „Чистоћа“ Крагујевац

Напомене уз финансијске извештаје за годину завршену 31. децембра 2016.

(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)

6.6. Остали расходи и расходи од усклађивања вредности имовине која се вреднује по фер вредности кроз Биланс успеха

	2016.	2015.
Остали расходи	23.473	43.255
Расходи по основу обезвређења имовине која се вреднује по фер вредности кроз Биланс успеха	35.836	60.290
Укупно	59.309	103.545

Остали расходи односе се на:

	2016.	2015.
Губитке по основу расходовања и продаје нематеријалне имовине, некретнина, постројења и опреме	1.197	1.678
Губитке од продаје материјала	59	52
Мањкове	15	7
Расходе по основу ефеката уговорене заштите од ризика који не испуњавају услове да се искажу у оквиру осталог свеобухватног резултата		
Расходе по основу директних отписа потраживања	537	
Остале непоменуте расходе	21.664	30.859
Обезвређење некретнина, постројења и опреме		10.659
Обезвређење некретнина, посторјења и опреме	1	
Укупно	23.473	43.255

Предузеће је у текућој години извршило корекцију на терет почетног стања нераспоређене добити у износу од 18.609 хиљада динара на основу Споразума о уплати трошкова предујма за рад извршитеља број 12-5166 од 24.04.2015. године, закљученим са ЈСП „Крагујевац“. (Напомена 4.12). Корекција упоредних података извршена је и на позицијама Добављачи у земљи (Напомена 4.17) и Остали расходи (Напомена 5.6).

	Прехтодно исказано		Кориговано
	Година која се завршава 31.12.2015.	Корекција	Година која се завршава 31.12.2015.
Остали непоменути расходи	12.250	18.609	30.859

Губици по основу расходовања и продаје нематеријалне имовине, некретнина, постројења и опреме у износу од 1.197 хиљада динара односе се на:

- Раходована основна средства по попису 133 хиљада динара
- Расходоване секундарне сировине по попису 790 хиљада динара

Јавно комунално предузеће „Чистоћа“ Крагујевац

Напомене уз финансијске извештаје за годину завршену 31. децембра 2016.

(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)

➤ Расходовани резервни делови по попису	78 хиљада динара
➤ Расходоване залихе материјала и робе	48 хиљада динара
➤ Губици по основу продаје основног средства по Уговору о купопродаји возила број 12-6754 од 17.05.2016. године	148 хиљада динара

Губици од продаје материјала у износу од 59 хиљада динара се односе на продају старог гвожђа путем лицитације.

Мањкови у износу од 15 хиљада динара утврђени су редовним годишњим пописом на 31.12.2016. године.

Расходе по основу директних отписа потраживања у износу од 537 хиљада динара на основу Одлуке о увајању Извештаја о редовном годишњем попису ЈКП „Чистоћа“ Крагујевац на дан 31.12.2016. године, број 12-1112 од 27.01.2017. године:

➤ Отписана потраживања од купаца - извршних дужника за које је Привредни суд у Крагујевцу донео Решења о обустави поступка извршења	206 хиљада динара
➤ Отписана потраживања по основу застарелости	331 хиљада динара

Остали непоменути расходи у износу од 21.664 хиљада динара се односе на:

➤ Трошкови утужења и предујмова	20.637 хиљада динара
➤ Трошкови спорова	628 хиљада динара
➤ Казне за привредне преступе и прекршаје	20 хиљада динара
➤ Казне за саобраћајне прекршаје	52 хиљаде динара
➤ Накнаде штете другим лицима	69 хиљада динара
➤ Издаци за спортске активности	27 хиљада динара
➤ Остали непоменути расходи	231 хиљада динара

Исправка вредности потраживања од купаца за извршене услуге, на основу Одлуке Надзорног одбора број 12-5518 од 27.04.2017. године у укупном износу од 35.831 хиљада динара (Напомена 5.6.), извршене су за следеће категорије потраживања:

Исправка вредности купци у земљи - грађани	15.112 хиљада динара
Исправка вредности купци у земљи - предузетници	9.817 хиљада динара
Исправка вредности купци у земљи - становници сеоских насеља	5.291 хиљада динара
Исправка вредности купци у земљи- предузећа у стечају	1.299 хиљаде динара
Исправка вредности купци у земљи- предузећа у реструктурирању	4.312 хиљаде динара

Јавно комунално предузеће „Чистоћа“ Крагујевац

Напомене уз финансијске извештаје за годину завршену 31. децембра 2016.

(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)

Обезвређење потраживања од запослених за станове у износу од 5 хиљада динара извршено је на основу Одлуке о усвајању Извештаја о редовном годишњем попису ЈКП „Чистоћа“ Крагујевац на дан 31.12.2016. године, број 12-1112 од 27.01.2017. године.

6.7. Нето губитак пословања који се обуставља, расходи по основу промене рачуноводствене политике и исправка грешака из ранијих периода

	2016.	2015.
Губитак пословања који се обуставља		
Расходи по основу ефеката промене рачуноводствених политика		
Расходи по основу грешака из ранијих периода које нису материјално значајне	1.178	4.317
Укупно	1.178	4.317

На основу Правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама Предузећа и у складу са МРС 8 - Рачуноводствене политике, промене рачуноводствених процена и грешака, материјално безначајне грешке признају се као расход текућег периода, применом стопе од 2% на пословне приходе.

6.8. Одложени и текући порез на добит

	2016.	2015.
Порески расход периода	0	0
Порез на добит за годину	15.084	0
Корекције претходних година		0
Укупно порески расход периода	15.084	0
Одложени порез	(683)	24.358
Одложени порески приходи/расходи	(683)	24.358
Корекције претходних година		2.474
Укупно одложени порез	(683)	26.832
Укупно порез на добитак	14.401	26.832

Текући порез на добит се обрачунава у складу са пореским прописима у Републици Србији. Основица пореза на добит се коригује по основу права на умањење пореске основице по основу раније исказаних пореских губитака.

Одложени порез се обрачунава и евидентира на привремене разлике између пореске основе средстава и обавеза и њихових износа исказаних у финансијским извештајима.

Јавно комунално предузеће „Чистоћа“ Крагујевац**Напомене уз финансијске извештаје за годину завршену 31. децембра 2016.***(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)*

Текући и одложени порези признају се као порески приходи и расходи у износу од 14.401 хиљада динара и укључени су у нето добит периода.

Усаглашавање укупног износа пореза на добит исказаног у билансу успеха и производа губитка пре опорезивања и прописане пореске стопе:

	2016.	2015.
Добитак пре опорезивања	67.582	81.518
Порез на добитак обрачунат по стопи од 15%	10.137	12.228
Порески ефекти расхода и прихода који се не признају у пореском билансу, нето	10.888	(1.339)
Ефекти искоришћеног износа губитка из пореског биланса претходног периода	(5.941)	(10.889)
Призната одложена пореска средства у текућем периоду	(435)	-
Смањење одложених пореских средстава у текућем периоду	-	-
Признате одложене пореске обавезе у текућем периоду	-	14.995
Смањење одложених пореских обавеза у текућем периоду	(248)	-
Одложени порески приходи по основу процене основних средстава	-	(39.353)
Корекција почетног стања	-	(2.474)
Остало	-	-
Укупан порески расход/(приход) исказан у билансу успеха	14.401	(26.832)
Ефективна пореска стопа	21,31%	-32,92%

7. ПОТЕНЦИЈАЛНА СРЕДСТВА И ОБАВЕЗЕ

а) Потенцијална средства

Предузеће је до датума биланса иницирало судске спорове ради наплате својих потраживања и то: извршних поступака покренутих према правним лицима и предузетницима који се воде пред јавним извршитељима, извршних поступака покренутих према физичким лицима на сеоском подручју који се воде пред јавним извршитељима, извршних поступака покренутих према правним лицима и предузетницима који се воде пред привредним судом, извршних поступака покренутих према правним лицима и предузетницима који се воде пред основним судом. Потенцијална средства која могу проистећи из ових судских спорова износе 25.956.185,14 динара. Предузеће не може са великом извесношћу да процени да ће се ова потенцијална средства стварно и наплатити.

б) Потенцијалне обавезе

Предузеће у току редовног пословања није дало гаранције трећим лицима из којих могу проистећи потенцијалне финансијске обавезе.

Против Предузећа су до датума биланса повериоци иницирали судске спорове ради наплате њихових потраживања. Потенцијалне обавезе које могу проистећи из ових судских спорова износе 2.934.604,52 динара.

Приликом резервисања узети су у обзир судски поступци пред судом у којима је предузеће тужено, и то:

- Судски поступци пред основним судом у којима је ЈКП „Чистоћа“ тужена (радни спорови, накнада за експроприсано земљиште, накнада материјалне и нематеријалне штете, стицање без основа...) у износу од 55.898.306,76 динара
- Судски поступци пред привредним судом у којима је ЈКП „Чистоћа“ тужена (резервисана средства се односе на трошкове поступка и накнаде на име кашњења у испуњавању обавезе, обзиром да су потраживања на име главног дуга већ укалкулисана у оквиру обавеза ЈКП „Чистоћа“ према добављачима) у износу од 2.934.604,52 динара

Наведени судски поступци чине укупна резервисања од у износу од 58.832.911,28 динара по Одлуци Надзорног одбора број 12-5520 од 27.04.2017. године.

Предузеће је извршило процену очекиване вредности ових обавеза и формирало резервисања за трошкове судских спорова ("Службени гласник РС" бр. 35/2014).

8. УПРАВЉАЊЕ ФИНАНСИЈСКИМ РИЗИЦИМА

Пословање Предузећа је изложено различитим финансијским ризицима: тржишном ризику, финансијском ризику (девизном и каматном), кредитном ризику и ризику ликвидности. Финансијски ризици се сагледавају на временској основи и преваходно се избегавају умањењем изложености Предузећа овим ризицима.

Предузеће не користи никакве финансијске инструменте заштите од ефеката финансијских ризика на пословање из разлога што такви инструменти нису у широкој употреби, нити постоји организовано тржиште таквих инструмената у Републици Србији.

8.1. Фактори финансијског ризика

Финансијски ризици су дефинисани као нестабилност приноса која доводи до неочекиваног губитка. Висина те нестабилности приноса је условљена утицајем променљивих величина, које се називају фактори ризика. Фактори ризика се могу груписати у неколико категорија, од којих су најважнији тржишни ризик, кредитни ризик и ризик ликвидности.

Пословање Предузећа је изложено различитим финансијским ризицима. Имајући у виду да у Републици Србији не постоји организовано тржиште финансијских инструмената, Предузеће није у могућности да користи финансијске инструменте заштите од ефеката финансијских ризика. Целокупан програм управљања ризиком Предузећа је усмерен на непредвидивост финансијских тржишта, па стога Предузеће настоји да сведе на минимум потенцијалне негативне утицаје на своје финансијско пословање.

8.2. Категорије финансијских инструмената

	2016.	2015.
Финансијска средства		
Потраживања од продаје	615.215	583.771
Потраживања за новчане донације	249.557	0
Потраживања од СОН	333	2.018
Краткорочни финансијски пласмани	10.074	33.434
Готовина и готовински еквиваленти	48.567	847
	923.746	620.070
Финансијске обавезе		
Дугорочни кредити	33.333	1.783
Остале дугорочне обавезе - репрограм пореског дуга	6.424	32.120
Краткорочни кредити	28.476	47.403
Обавезе према добављачима	157.490	112.291
Обавезе за камате	14.040	2.614
Остале краткорочне обавезе - репрограм пореског дуга	25.696	25.696
	265.459	221.907
Нето финансијска средства / (обавезе)	658.287	398.163

8.3. Тржишни ризик

Тржишни ризик представља ризик промене тржишних цена, које доводе до снижења вредности поједине финансијске имовине. Постоје четири главна облика тржишног ризика: ризик промене девизног курса, ризик каматне стопе, ризик цене сопственог капитала и ризик промена цена робе. Циљ Предузећа у погледу управљања тржишним ризицима је да контролише изложеност наведеним ризицима у оквиру прихватљивих показатеља.

8.3.1. Девизни ризик

Предузеће је изложено девизном ризику који проистиче из пословања са страним валутама, у првом реду са евром. Девизни ризик се односи на девизна потраживања, краткорочне финансијске пласмане, готовину и готовинске еквиваленте и девизне обавезе.

Књиговодствена вредност монетарних средстава и обавеза Предузећа у страним валутама на дан извештавања је следећа:

	Имовина		Обавезе	
	2016.	2015.	2016.	2015.
ЕУР	4.830	2.570	2.365	2.654
	4.830	2.570	2.365	2.654

8.3.2. Каматни ризик

Предузеће је изложено каматном ризику промене каматних стопана пласманима и обавезама код којих су каматне стопе варијабилне. Овај ризик зависи од финансијског тржишта и Предузеће нема на располагању инструменте којима би ублажило његов утицај.

Структура пласмана и обавеза на дан 31. децембра 2016. и 2015. године са становишта изложености каматном ризику дата је у следећем прегледу:

Јавно комунално предузеће „Чистоћа“ Крагујевац

Напомене уз финансијске извештаје за годину завршену 31. децембра 2016.

(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)

	2016.	2015.
Финансијска средства		
Некаматносна	923.746	620.070
Каматносна (фиксна каматна стопа)	/	/
Каматносна (варијабилна каматна стопа)	/	/
Укупно	923.746	620.070
Финансијске обавезе		
Некаматносна	183.730	127.106
Каматносна (фиксна каматна стопа)	81.729	94.801
Каматносна (варијабилна каматна стопа)	/	/
Укупно	265.459	221.907

8.3.3. Ризик капитала

Ризик капитала се везује за нестабилност цена акција. Предузеће има могућност да управља ризиком капитала путем оптимизације односа дуга и капитала. Анализа капитала врши се израчунавањем показатеља задужености, односно односа нето задужености и укупног капитала.

Показатељи задужености на дан 31. децембра 2016. и 2015. године су били следећи:

РИЗИК КАПИТАЛА

	2016.	2015.
1.1. Обавезе (дугорочне и краткорочне)	640.179	367.107
1.2. Готовина и готовински еквиваленти	48.567	847
1) Нето задуженост	<u>591.612</u>	<u>366.260</u>
2) Капитал	<u>410.231</u>	<u>358.472</u>
Показатељ задужености (1/2)	<u>144,21%</u>	<u>102,17%</u>

8.3.4. Ризик промена цена производа

Ризик промена цена производа условљен је највише макроекономским факторима, а делом и факторима унутар процеса производње. Предузеће управља ризиком промена цена производа оптимизирајући своју политику цена кроз смањење трошкова.

8.4. Кредитни ризик

Предузеће је изложено кредитном ризику који представља ризик да дужници неће бити у могућности да дуговања према Предузећу измире у потпуности и на време, што би имало за резултат финансијски губитак Предузећа. Кредитни ризик обухвата дугорочне и краткорочне финансијске пласмане, потраживања и дате гаранције и јемства трећим лицима.

У Републици Србији не постоје специјализоване рејтинг агенције које врше независну класификацију и рангирање привредних друштава. Услед тога, Предузеће је принуђено да користи остале јавно доступне финансијске информације (нпр. податке о бонитету које пружа Агенција за привредне регистре) и интерне историјске податке о сарадњи са одређеним пословним партнером у циљу одређивања његовог бонитета. На основу бонитета купца, утврђује се износ његове максималне кредитне изложености, у складу са пословном политиком усвојеном од стране руководства Предузећа. Износ максималне кредитне изложености ревидира се најмање једном годишње.

У случају повећања износа доспелих потраживања и сходно томе повећане изложености кредитном ризику, Предузеће примењује механизме предвиђене пословном политиком.

Изложеност Предузећа кредитном ризику ограничена је углавном на потраживања од купаца на дан биланса. Номинални износ потраживања од купаца, пре извршене исправке вредности, састоје се од великог броја потраживања, од којих највећи део чине потраживања од купаца. Информације у вези са изложеношћу кредитном ризику по основу потраживања од купаца презентоване су у Напомени 5.6.

8.5. Ризик ликвидности

Предузеће управља ризиком ликвидности одржавајући довољан износ новчаних средстава и других готовинских еквивалената. Праћењем новчаних токова кроз евидентирање доспећа финансијских средстава и обавеза Предузеће обезбеђује, у могућој мери, испуњавање својих обавеза.

Финансијска средства на дан 31. децембар 2016. године у целини су краткорочна.

Јавно комунално предузеће „Чистоћа“ Крагујевац

Напомене уз финансијске извештаје за годину завршену 31. децембра 2016.

(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)

Рочност доспећа финансијских обавеза Предузећа дата је у следећој табели:

2016. година	до 1 године	од 1 до 2 године	од 2 до 5 година	Укупно
Обавезе из пословања	157.490	-	-	157.490
Крат. финан. обавезе	28.476	-	-	28.476
Остале крат. обавезе	39.736	-	-	39.736
Дугорочни кредити	-	33.333	-	33.333
Остале дугорочне обавезе	-	6.424	-	6.424
	225.702	39.757	-	265.459
2015. година	до 1 године	од 1 до 2 године	од 2 до 5 година	Укупно
Обавезе из пословања	112.291	-	-	112.291
Крат. финан. обавезе	47.403	-	-	47.403
Остале крат. обавезе	28.310	-	-	28.310
Дугорочни кредити	-	1.783	-	1.783
Остале дугорочне обавезе	-	32.120	-	32.120
	188.004	33.903	0	221.907

Приказани износи засновани су на недисконтованим новчаним токовима на основу најранијег датума на који ће Предузеће бити обавезно да такве обавезе намири (актуелни ануитетни план).

ИНДИКАТОРИ ОПШТЕ ЛИКВИДНОСТИ	2016.	2015.
ОБРТНА ИМОВИНА / КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ	1.15	1.15
ИНДИКАТОРИ УБРЗАНЕ ЛИКВИДНОСТИ		
ОБРТНА ИМОВИНА БЕЗ ЗАЛИХА / КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ	1.05	1.02
ИНДИКАТОРИ ТРЕНУТНЕ ЛИКВИДНОСТИ		
ГОТОВИНА И ГОТ. ЕКВИВАЛЕНТИ / КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ	0.08	0.00

8.5. Фер вредност

Руководство Предузећа сматра да је фер вредности финансијских инструмената једнака њиховој књиговодствена вредности, приказаној у Напомени 8.2.

9. ТРАНСАКЦИЈЕ СА ПОВЕЗАНИМ ЛИЦИМА

Оснивач Предузећа је град Крагујевац. На основу Међународног рачуноводственог стандарда 24 - Обелодањивање повезаних страна, скреће се пажња о постојању повезаних страна, трансакција и неизмирених салда, која могу имати утицаја на финансијске позиције и резултате пословања.

У вези са испуњењем обавеза обелодањивања повезаних страна и трансакција са њима, извршена је идентификација повезаних страна и то јавних комуналних предузећа, јавних предузећа и установа које имају истог оснивача и власника капитала - град Крагујевац:

Р.бр.	Назив	ПИБ
1.	Град Крагујевац	101982436
Јавна комунална предузећа		
1.	ЈКП „Водовод и канализација“	101039041
2.	ЈКП „Градска гробља“	101508729
3.	ЈКП „Зеленило“	101577619
4.	ЈКП „Нискоградња“	101577434
5.	ЈКП „Паркинг сервис“	102967712
6.	ЈКП „Градске тржнице“	101578505
Јавна предузећа		
1.	Дирекција за урбанизам	101577522
2.	Спортски центар „Младост“	101573427
3.	Радио телевизија Крагујевац	101578513
4.	Предузеће за изградњу града Крагујевца	103810162
5.	Градска стамбена агенција	101578247
6.	Јавно стамбено предузеће Крагујевац	101578327
7.	Градска агенција за саобраћај	104161989
Установе		
1.	Установа за децу „Нада Наумовић“	100562494
2.	Народни музеј Крагујевац	101577897
3.	Књажевско српски театар	100562630
4.	Спомен парк „21. октобар“	101578765
5.	Дом омладине „Крагујевац“	101042230
6.	Спортски центар „Парк“	107404082
7.	Народна библиотека „Вук Караџић“	100563770
8.	Центар за социјални рад Крагујевац	101459318
9.	Историјски архив Шумадије	100561916
10.	Градска туристичка организација „Крагујевац“	104218074
11.	„Шумадија Сајам“ доо	103822112
12.	Бизнис иновациони центар доо	105683003
13.	Културно уметничко друштво „Абрашевић“	104726202
14.	Дом ученика средњих школа	101577065

Јавно комунално предузеће „Чистоћа“ Крагујевац

Напомене уз финансијске извештаје за годину завршену 31. децембра 2016.

(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)

Трансакције са наведеним лицима се односе на следеће

а) Потраживања од повезаних лица

Потраживања од повезаних лица проистичу продајом робе и вршењем редовних и ванредних услуга из основне делатности Предузећа. Роба и услуге са повезаним лицима се продају по истим условима као да се ради о неповезаним лицима.

Потраживања од повезаних лица	2016.	2015.
Потраживања од продаје робе и услуга	70.644	76.547
Укупно	70.644	76.547

Структура најзначајнијих потраживања односи се на следећа правна лица:

Назив повезаног лица	2016.	Учешће у %
Град Крагујевац	56.724	80,30
ЈКП „Зеленило“	3.273	4,63
ЈКП „Градска гробља“	2.783	3,94
Предузеће за изградњу града Крагујевца	1.985	2,81
Спортски центар „Парк“	1.208	1,71
„Шумадија Сајам“ доо	1.180	1,67
Остала потраживања	3.491	4,94
Укупно	70.644	100

Предузеће је у току 2016. године пружио услуге повезаним лицима у укупном износу од 298.277 хиљада динара (износ обухвата ПДВ).

б) Обавезе према повезаним лицима

Обавезе према повезаним лицима	2016.	2015.
Обавезе настале из пословних активности	10.265	17.124
Укупно	10.264	17.124

Структура обавеза према повезаним лицима се односи на следеће:

Назив повезаног лица	2016.	Учешће у %
Градска агенција за саобраћај	8.750	85,25
Јавно стамбено предузеће „Крагујевац“	749	7,30
ЈКП „Водовод и канализација“	624	6,08
Спортски центар „Младост“	33	0,32
Остале обавезе	108	1,05
Укупно	10.264	100

Јавно комунално предузеће „Чистоћа“ Крагујевац**Напомене уз финансијске извештаје за годину завршену 31. децембра 2016.***(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)*

Предузеће је у току 2016. године набавило добра и услуге од повезаних лица у укупном износу од 28.021 хиљаде динара (износ обухвата ПДВ).

в) Краткорочни кредити и пласмани повезаним лицима

Краткорочни кредити и пласмани повезаним лицима	2016.	2015.
На почетку петиода	7.696	9.039
Кредити и пласмани одобрени у току године	7.000	3.000
Отплате у току године	7.364	5.000
Остала повећања-обрачун камате	728	657
Остала смањења		
На крају периода	8.060	7.696

Краткорочни кредити и пласмани дати повезаним лицима се односе на:

Назив	2016.	2015.
„Шумадија сајам“ д.о.о. Крагујевац-Уговор о позајмици бр. 12-1931 од 11.02.2014. године; Уговор о репрограму дуга бр.12-14945 од 16.11.2016. године	2.116	1.934
ЈКП „Зеленило“ Крагујевац-Уговор о позајмици бр.12-13488 од 29.09.2014. године; Уговор о репрограму дуга бр. 12-15310 од 24.12.2015. године	0	300
ЈКП „Градска гробља“ Крагујевац-Уговор о позајмици бр. 3-1406 од 08.02.2013. године; Уговор о репрограму дуга бр. 12-10961 од 22.08.2016. године	4.188	3.832
ЈСП „Крагујевац“-Уговор бр. 12-15876	0	23
ЈКП „Нискоградња“ Крагујевац-Уговор о јемству бр. 1263/11 код КБМ банке од 23.11.2011. године	0	41
„Шумадија сајам“ д.о.о. Крагујевац-Уговор о јемству бр. 0137931.0-9 код Интеза банке бр.21112014 од 21.11.2014. године; Уговор о репрограму дуга бр. 12-14949 од 16.11.2016. године	1.756	1.566
Укупно	8.060	7.696

У току године одобрен је краткорочни финансијски пласмани ЈКП „Градске тржнице“ у износу од 7.000 хиљаде динара, на основу Уговора бр. 12-11720 од 08.09.2016. године. Наведени износи је враћен у току године и у складу са потписаним уговорима.

Јавно комунално предузеће „Чистоћа“ Крагујевац**Напомене уз финансијске извештаје за годину завршену 31. децембра 2016.***(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)*

У току 2016. године, наплаћена су потраживања у укупном износу од 7.364 хиљада динара од следећих повезаних лица:

Назив	2016.
ЈКП „Зеленило“ Крагујевац-Уговор о позајмици бр.12-13488 од 29.09.2014. године; Уговор о репрограму дуга бр. 12-15310 од 24.12.2015. године	300
ЈСП „Крагујевац“-Уговор бр. 12-15876	23
ЈКП „Нискоградња“ Крагујевац-Уговор о јемству бр. 1263/11 код КБМ банке од 23.11.2011. године	41
ЈКП „Градске тржнице“-Уговор о позајмици новчаних средстава бр. 12-11720 од 08.09.2016. године	7.000
Укупно	7.364

На позајмице дате ЈКП „Градска гробља“ и „Шумадија сајам“ д.о.о. Крагујевац обрачунава се законска затезна камата у складу са Законом о затезној камати („Службени гласник РС“ бр. 119/2012) - ефективна каматна стопа НБС од 4%.

На датум билнса извршена је процена ризика наплате потраживања и извршена је корекција исправке вредности за „Шумадија Сајам“ д.о.о. по основу Уговора о јемству у износу од 1.566 хиљада динара и Уговора о позајмици у износу од 1.934 хиљада динара и за ЈКП „Нискоградња“ у износу од 41 хиљада динара (наплаћена по основу Закључка јавног извршитеља у поступку спровођења извршења по решењу о извршењу Привредног суда у Крагујевцу Ив-71/2013 веза Ив-375/2013).

г) Краткорочни кредити и пласмани од повезаних лица

Назив	2016.
ЈКП „Паркинг сервис“ Крагујевац	2.200
Укупно	2.200

Износ од 2.200 хиљаде динара односе се на позајмице од ЈКП „Паркинг сервис“ КРАГУЈЕВАЦ по основу Уговора о зајму новца број 12-497 од 18.01.2016. године у износу од 200 хиљада динара, Уговора о позајмици новчаних средстава број 12-6638 од 13.05.2016. годину у износу од 1.000 хиљада динара и Уговора о зајму новца број 12-7929 од 20.06.2016. године у износу од 1.000 хиљада динара. Обавезе по овом основу су измирене у складу са уговорима.

д) Остало

На основу Одлуке Надзорног одбора ЈКП „Чистоћа“ Крагујевац број 5157 од 26.04.2013. године, Предузеће је ЈКП „Паркинг сервис“ Крагујевац продало (на основу Уговора о купопродаји број 12-6754 од 17.05.2016. године) возило марке Zastava New Rival 49.10 HDPK 6+1 Kiper у износу од 349 хиљада динара.

Предузеће је средство купило на основу Уговора број 3-602/2 од 21.01.2013, године, којим се уступа Уговор о финансијском лизингу ЈКП „Нискоградња“ Крагујевац број 7076/08 од 15.04.2008. године.

Поступак отуђења наведеног возила врши се из разлога што возило користи служба која обавља послове за израду и одржавање хоризонталне саобраћајне сигнализације и постављање и одржавање вертикалне и светлосне саобраћајне сигнализације, која је Одлуком Градског већа број 023-158/12-V од 18.12.2012. године привремено поверена ЈКП „Паркинг сервис“ Крагујевац.

На основу Одлуке Градског већа број 023-53/17-V од 28.03.2017. године ЈКП „Чистоћа“ Крагујевац су поверени послови обављања сродних и међусобно повезаних послова у оквиру комуналне делатности одржавања улица и путева (опремање градских саобраћајница, одржавање хоризонталне саобраћајне сигнализације и постављање и одржавање вертикалне и светлосне саобраћајне сигнализације), почев од 01.04.2017. године. Због поремећаја пословања ЈКП „Нискоградња“ Крагујевац, наведени послови су Одлуком Градског већа број 023-118/12-V од 15.11.2012. године са допуном од 30.11.2012. године и Одлуком број 023-158/12-V од 18.12.2012. године, поверени ЈКП „Паркинг сервис“ Крагујевац (до 31.03.2017. године).

10. НАЧЕЛО СТАЛНОСТИ ПОСЛОВАЊА

Финансијски извештаји су састављени на начелу настанка пословног догађаја (начело узрочности) и начелу сталности пословања.

Према начелу настанка пословног догађаја учинци пословних промена и других догађаја се признају у моменту настанка (а не када се готовина или њен еквивалент прими или исплати). Финансијски извештаји састављени на начелу настанка пословног догађаја (осим Извештаја о токовима готовине) пружају информације не само о пословним променама из претходног периода, које укључују исплату и пријем готовине, већ такође и о обавезама за исплату готовине у будућем периоду и о ресурсима који представљају готовину која ће бити примљена у будућем периоду.

Финансијски извештаји су састављени под претпоставком да ће Предузеће да послује у неограниченом временском периоду и да ће да настави са пословањем и у догледној будућности.

Крагујевац, 12.06.2017. године

Одговорно лице за састављање
фин. извештаја:

Сања Васиљевић, дипл. ек.

Сања Васиљевић

в.д. директора:

Зоран Јовановић дипл. маш. инж.

Зоран Јовановић